

stichting primair onderwijs

Condor

Bestuursverslag

Verslag van de Raad van Toezicht

&

Jaarrekening

2019

INHOUDSOPGAVE

	<i>Pagina</i>
1 Aanbieding	3
2 Bestuursverslag	3
2.1 Algemene informatie	3
2.2 Missie en visie	3
2.2.1 Waar staan wij voor?	3
2.2.2 Wat zijn onze ambities	4
2.2.3 Visie op leidinggeven	4
2.2.4 Visie vanuit de maatschappelijke omgeving, inclusief religieuze grondslag	5
2.2.5 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid	5
2.3 Juridische structuur	5
2.4 Interne organisatiestructuur	5
2.5 Verslag Raad van Toezicht	6
3 Governance	8
3.1 Code Goed Bestuur	8
3.2 WNT	8
4 Onderwijskundig	8
4.1 Didactisch handelen	8
4.2 Professionalisering	8
4.3 Passend onderwijs	9
4.3.1 SPO Condor en passend onderwijs	9
4.3.2 Passend Onderwijs middelen	9
4.4 ICT	10
4.5 Onderwijsopbrengsten	10
4.5.1 Opbrengstgericht werken	10
4.5.2 Schoolstandaard (ambitie gericht werken)	11
4.5.3 Tussenopbrengsten	11
4.5.4 Eindopbrengsten	11
4.5.5 Basisarrangement	12
4.5.6 Nieuwe beoordelingssystematiek	12
4.5.7 Schooladviezen	14
5 Personeel	15
5.1 Personeelssterkte	15
5.2 Ziekteverzuim	16
5.3 Werkdrukmiddelen	16
5.4 Onderwijsachterstand	16
5.5 Uitkeringen na ontslag	16
5.6 Strategisch personeelbeleid en ontwikkelingen	16
5.7 Verantwoording Prestatiebox	17
6 Huisvesting	18
7 Samenwerkingsverbanden	18

8.	Financiën	19
8.1	Algemeen	19
8.2	Exploitatie 2019	19
8.2.1	Personeel	20
8.2.2	Materieel	20
8.3	Balans 31-12-2019 versus 31-12-2018	21
8.4	Resultaat 2019 ten opzichte van voorgaand jaar	22
8.5	Continuïteitsparagraaf	23
8.5.1	Ontwikkeling (prognoses) leerlingenaantal 2020-2022	23
8.5.2	Personele baten en lasten	23
8.5.3	Natuurlijk verloop personeel	24
8.5.4	Kaderstelling	24
8.5.5	Meerjaren balans 2019-2020	25
8.5.6	Aantallen leerlingen en personele bezetting	27
8.5.7	Meerjaren Staat van baten en lasten	28
8.6	Interne risicobeheersings- en controlesystemen	28
8.6.1	Interne controle	28
8.6.2	Belangrijkste risico's en onzekerheden	29
8.6.3	Ziekteverzuim	30
8.6.4	Onderhoud	30
9	Doelmatigheid	30
10	Financiële kengetallen 2019	31
11	Treasuryverslag	32
12	Financieel jaarverslag	33
A	Grondslagen van de jaarrekening	33
B	Balans (na resultaatbestemming)	38
C	Staat van baten en lasten	39
D	Kasstroomoverzicht	40
E	Toelichting bij de balans	41
F	Niet uit de balans blijvende verplichtingen	45
G	Model E Verbonden partijen	45
H	Toelichting op staat van baten en lasten	46
I	Model G Verantwoording subsidies	51
J	WNT verantwoording 2019 SPO Condor	52
K	Ondertekening	55
4.	Overige gegevens	56
	Bestemming resultaat	56
	Gebeurtenissen na balansdatum	56
	Controleverklaring	57
	Bijlagen	61
	Bijlage 1 Nevenfuncties leden Raad van Toezicht en directeur-bestuurder	61
	Bijlage 2 Kengetallen	61

1. Aanbieding

Hierbij biedt de Stichting Primair Onderwijs Condor te Beek-Ubbergen het bestuursverslag, verslag van de Raad van Toezicht en de jaarrekening over 2019 aan. De jaarrekening bestaat uit een balans per 31 december 2019 en de exploitatierekening over 2019, welke beide zijn voorzien van de benodigde specificaties en toelichtingen.

2. Bestuursverslag

2.1 Algemene informatie

Stichting Primair Onderwijs (SPO) Condor verzorgt primair onderwijs op een katholieke en protestants-christelijke grondslag aan vier- tot twaalfjarigen in het spreidingsgebied van de gemeenten Heumen en Berg en Dal, waaronder bestuurlijk tien scholen resorteren.

Gemeente Heumen

- Sint Joris te Heumen
- De Komeet te Malden
- De Regenboog te Malden
- De Tandem te Nederasselt
- De Zilverberg te Overasselt

Gemeente Berg en Dal

- De Biezenkamp te Beek-Ubbergen
- Sint Laurentius te Kekerdome
- 't Bijenveld te Leuth
- Sint Martinus te Millingen aan de Rijn
- Op Weg te Ooy

2.2 Missie en visie

2.2.1 Waar staan wij voor?

Wij staan voor goed onderwijs en een sterke basiskwaliteit. Wij zijn van mening dat leren een proces is dat een leven lang duurt. Het is onze taak om leerlingen hiervan bewust te maken en om ze in de basisschoolperiode te onderwijzen en te begeleiden bij het leren. Hierbij handelen wij vanuit onze kernwaarden.

Wij begeleiden leerlingen in hun ontwikkeling naar een autonome persoonlijkheid. Daarbij is het van groot belang dat leerlingen zich betrokken voelen en vertrouwen hebben in zichzelf en de ander zodat ze ervaren dat het leren leidt tot resultaten.

Bij het leren geeft de leerling betekenis aan de wereld om zich heen en aan zichzelf in die wereld. Leren is een proces dat de leerling zelf moet doen. Wij dragen hierbij de verantwoordelijkheid en leveren inspanning om onze leerlingen hierbij te helpen. Samengevat komen we tot drie belangrijke uitgangspunten bij het geven van onderwijs aan onze leerlingen:

- We zorgen voor welbevinden en betrokkenheid, beide voorwaardelijk om te kunnen leren.
- We geven leerlingen de liefde voor het leren mee.
- We laten de leerlingen de kick beleven van het kunnen.

Voor al onze scholen geldt dat de basiskwaliteit op orde is. Samen met ouders en leerlingen werken we voortdurend aan de kwaliteit van ons onderwijs. Vanuit onze intrinsieke gedrevenheid maken wij de volgende beloftes:

Belofte: Inspirerend en uitdagend onderwijs met een hoge basiskwaliteit.

Belofte: Onderwijs op basis van bewezen methodieken.

Belofte: Afgestemde, doelgerichte en haalbare ondersteuningstrajecten vanuit passend onderwijs.

Belofte: Een ontwikkelingsgerichte leeromgeving.

Belofte: In verbinding met elkaar en met de samenleving.

2.2.2 Wat zijn onze ambities

Wij staan voor een hoge kwaliteit van ons onderwijs en werken voortdurend aan de verbetering van ons onderwijs aan de leerlingen. Om dit goed vorm te kunnen geven is de kwaliteit van ons handelen essentieel. Juist daarom hebben wij zicht op de bekwaamheden van onze medewerkers en investeren wij in groei.

Wij werken actief aan het verder vormgeven van onze professionele leergemeenschap. Dit doen wij door gerichte scholing, het bouwen aan een aanspreekcultuur en het creëren van cyclische reflectie vanuit de professionele dialoog. Hieruit ontstaan standaarden voor ons pedagogisch en didactisch handelen. Daarnaast ontwikkelen wij een set van ambities ten aanzien van de opbrengsten van onze basiskwaliteit.

Wij zijn ons ervan bewust dat wij een prominente rol hebben om gedurende de basisvorming de leerling te ondersteunen in zijn of haar zoekproces. Om dit te bereiken beschikken onze scholen over een doorgaande lijn op het gebied van de kernvakken, actief burgerschap, sociale competenties en vakoverstijgende leergebieden. Daarnaast bekwamen onze leerkrachten zich in het voeren van leergesprekken.

Wij zijn trots op onze lage aantal verwijzingen naar het speciaal onderwijs. Dit realiseren wij door in onze grondhouding uit te gaan van lokale mogelijkheden voor onze leerlingen en een gerichte inzet van de middelen vanuit passend onderwijs.

Onze medewerkers handelen vanuit onze gedeelde visie op leren. Deze visie is gebaseerd op bewezen methodieken en vormt de basis van het dagelijks pedagogisch en didactisch handelen. Dit is terug te vinden in het scholingsaanbod en het Condorcollege. Nieuwe medewerkers nemen wij actief mee in onze eigen SPO Condor standaard. Onze visie op leren is voor onze leerlingen en hun ouders zelf merkbaar.

Om de kwaliteit voortdurend te toetsen zijn wij pro-actief bij het inwinnen van informatie op alle niveaus. Wij delen dit transparant en gebruiken dit voortdurend voor onze groei. Dit staat vastgelegd in ons kwaliteitsbeleid.

Rekening houdend met onze visie op leren en onze kernwaarden bouwt elke school aan een eigen identiteit. Aantrekkelijk en passend bij haar populatie. Wij koesteren de diversiteit binnen onze stichting. Voor al onze scholen geldt: Wij weten waar wij voor staan en dit is zichtbaar voor leerlingen, ouders en onze (toekomstige) medewerkers.

2.2.3 Visie op leidinggeven

Wij geloven in de besturingsfilosofie van Carver, het Policy Governance-model. Het rendement binnen onze organisatie is het hoogst wanneer alle betrokkenen binnen kaders de ruimte krijgen om te werken vanuit een eigen verantwoordelijkheid. Omdat we werken vanuit autonome scholen en integrale verantwoordelijkheid worden beheer en financiën gericht ingezet, ondersteunend aan onderwijsinhoudelijke keuzes.

Onze leerlingen, ouders en medewerkers worden door ons benaderd vanuit de menselijke maat. Wij denken en handelen vanuit de bedoeling, daar waar het uiteindelijk om te doen is. Wij staan stil bij resultaten, vieren successen en kijken kritisch naar wat beter kan en moet.

Voor ons bestaat SPO Condor uit meer dan de som der delen. Vanuit deze gezamenlijkheid maken wij ons sterk voor goed onderwijs in de regio.

2.2.4 Visie vanuit de maatschappelijke omgeving, inclusief religieuze grondslag

De maatschappelijke omgeving is het geheel van sociale, culturele, economische, religieuze factoren die van invloed zijn op het onderwijs op een basisschool. Deze maatschappelijke omgeving is dus altijd situationeel gebonden. Onze scholen hebben in onze visie een verbindende functie. Vandaar dat voor ons samenwerking met lokale partners belangrijk is.

SPO Condor heeft een katholieke en oecumenische grondslag. Het onderwijs aan de scholen draagt bij aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de christelijke, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden zoals die leven in de Nederlandse samenleving. Wij vinden het belangrijk dat ouders, kinderen en personeel in openheid en met respect voor elkaar kunnen samenwerken.

2.2.5 Toegankelijkheid en toelatingsbeleid

Elk kind, met welke achtergrond of van welke signatuur dan ook, is welkom op een school van SPO Condor. Ten aanzien van ondersteuning maakt een schooldirecteur een inschatting van benodigde begeleiding maar kan toelating slechts weigeren na consultatie van de directeur onderwijs-ondersteuning.

2.3 Juridische structuur

SPO Condor is een stichting en treedt op en handelt als zodanig als rechtspersoon in het rechtsverkeer naar het raad van toezicht model. Binnen de voor SPO Condor geldende Statuten en Reglementen, is de directeur-bestuurder het bevoegd gezag van de Stichting.

Kantooradres bestuursbureau

Stichting Primair Onderwijs Condor

Bezoekadres: Lindestraat 25
6573 XA Beek-Ubbergen

Postadres: Postbus 89
6573 ZH Beek-Ubbergen

tel: 024-3737909

e-mail: info@spocondor.nl

web: www.spocondor.nl

directeur-bestuurder SPO Condor

drs. ing. H.H.J. Manders

directie@spocondor.nl

2.4 Interne organisatiestructuur

- De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding.
- Tezamen met de schooldirecteuren vormt de directeur-bestuurder het managementteam.
- De directeur-bestuurder en het managementteam worden ondersteund door een stafbureau met gespecialiseerde functies als secretariaat, zorgondersteuning, huisvesting, personeel, ICT, financiën en arbo-zaken.

Administratieve ondersteuning

SPO Condor participeert vanaf 01-01-2015 in de Mosagroep, die een samenwerkingsverband is van negen schoolbesturen, waardoor SPO Condor zich laat ondersteunen. De Mosagroep is door de schoolbesturen opgericht om een aantal werkzaamheden centraal en gezamenlijk uit te voeren, zoals de personeels- en salarisadministratie. De financiële administratie van SPO Condor wordt gezamenlijk met de Mosagroep gevoerd; de Mosagroep geeft hierbij ondersteuning en desgewenst adviezen. De Mosagroep draagt zorg voor het opstellen van de jaarcijfers en de afstemming daarvan met de accountant.

2.5 Verslag Raad van Toezicht

De organisatie van SPO Condor is opgebouwd naar een toezichthoudend bestuur, volgens het Raad van Toezicht model. Bij de vervulling van de taken richt de Raad van Toezicht zich op de opdracht van het bevoegd gezag en naar de opdracht zoals die wordt gespecificeerd in artikel 7 'De Opdracht' van de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs, een en ander zoals vastgelegd in de Statuten en de Reglementen Raad van Toezicht SPO Condor.

De Raad van Toezicht ziet toe op het functioneren van de stichting in het algemeen, het functioneren van de directeur-bestuurder in het bijzonder en op het functioneren van de onder de stichting ressorterende scholen, voor zover dat rechtstreeks raakt aan het functioneren van de stichting.

De leden van de Raad van Toezicht hebben diverse achtergronden van waaruit zij hun expertise inbrengen ten aanzien van onderwijs, juridische taken, financiën, personele zaken en organisatiekunde.

De Raad van Toezicht wordt gevormd door (zie bijlage 1.):

- Voorzitter de heer dr. J. Peters
- Lid de heer dr. S. Stommels
- Lid mevrouw H. Vanwesenbeek
- Lid mevrouw mr. S. van Megen

De Raad van Toezicht komt minimaal vijf maal per jaar bijeen voor de invulling van haar toezichthoudende rol, alsmede de evaluatie van het eigen functioneren; in 2019 is men negen maal bijeengekomen.

De Raad van Toezicht wordt in elk overleg of vergadering mondeling en/of schriftelijk geïnformeerd over relevante kwesties en ontwikkelingen met betrekking tot personele en materiële zaken, resultaten, leerlingen, ouders, procedures, klachten en dergelijke. Met deze rol wordt de rechtmatige verwerving van middelen alsmede de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen kritisch gevolgd, waarvan verslag wordt gedaan in de notulen van betreffende vergaderingen. Het jaarlijkse accountantsverslag levert hieraan een bijdrage. De externe accountant ontvangt de opdracht tot controle van de jaarrekeningen van de Mosagroep middels een doorlopend driejarig contract, voor welke benoeming SPO Condor haar instemming heeft gegeven.

De Raad van Toezicht heeft op diverse momenten evaluerende gesprekken gevoerd met de directeur-bestuurder. In het kader van horizontale verantwoording brengen leden van de Raad van Toezicht jaarlijks een bezoek aan een of enkele scholen van SPO Condor. In 2019 hebben twee bezoeken plaatsgevonden. Daarnaast worden op onderwerp meermalen per jaar directeuren en stafhoofden uitgenodigd binnen de Raad van Toezicht om hun zienswijze te geven richting de directeur-bestuurder en Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht geeft invulling aan de code 'Goed bestuur', waarbij de leden toezicht houden op de uitvoering van taken en de uitoefening van bevoegdheden die middels mandaat aan de directeuren zijn verstrekt en vastgelegd in het managementstatuut.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een vergoeding voor hun werkzaamheden: zie § 3.2.

In 2019 zijn in de vergaderingen ten minste één maal aan de orde geweest:

- Financiën:
 - Bestuursverslag & Jaarrekening 2018
 - Begroting 2020, meerjarenbegroting 2020-2024
 - Rechtmatige besteding van middelen
 - Doelmatige besteding van middelen
- Strategisch beleid
- Auditsystematiek
- Schoolveiligheidsplan
- Formatieplan

- Staking
- Opbrengsten
- Onderwijskwaliteit
- Kwaliteitszorg
- Risicoanalyse
- De autorisaties en de risico's van fraude, misbruik
- Oprichting nieuwe (adaptieve) school in voedingsgebied
- GMR/MR-reglementen
- Huisvesting
- Overgang Toezichthoudend Bestuur naar Raad van Toezicht
- Evaluatie eigen functioneren en de toepassing code goed bestuur

Vanuit het kader 'waardengericht toezicht' heeft de Raad van Toezicht van SPO Condor in 2019 ijkpunten vastgesteld. Ijkpunten waarop zij de komende jaren de ontwikkelingen binnen onze onderwijsorganisatie gaan volgen.

Ijkpunten voor beoogde resultaten: Onze leerlingen...

1. worden gestimuleerd het beste uit zichzelf te halen;
2. kijken met plezier terug op hun schooltijd;
3. leren uit verwondering.

Ijkpunten voor kaders voor de uitvoering: De bestuurder voorkomt dat iemand binnen SPO Condor onzorgvuldig, onwettig of onethisch handelt. Meer specifiek worden hierbij de volgende kaders gesteld. De bestuurder voorkomt dat

1. scholen van SPO Condor door de Inspectie van het Onderwijs als zwak of zeer zwak worden beoordeeld;
2. de financiële continuïteit van de stichting in gevaar komt;
3. personeel onvoldoende toegerust is om de beoogde resultaten te bereiken;
4. leermiddelen voor leerlingen ontoereikend zijn om beoogde resultaten te bereiken.

Bestuursverslag en Jaarrekening 2018 zijn door de externe accountant van een goedkeurende controleverklaring voorzien waarna deze door de Raad van Toezicht zijn vastgesteld.

De begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2020-2024 zijn door de Raad van Toezicht goedgekeurd tijdens betreffende vergadering.

In 2019 is door SPO Condor een nieuwe strategische koers uitgezet voor de komende vier jaren met een focus op onze leeromgeving, de onderwijskwaliteit en de onderwijsresultaten. Een koers welke parallel aan de financiële transitie in de afgelopen jaren (nog meer) de transparantie- en decentralisatieprincipes ondersteunt.

In 2019 is Serge Stommels, lid van de Raad van Toezicht, benoemd tot vice-voorzitter van deze raad.

Februari 2020

Dr. J. Peters, voorzitter.

3. Governance

3.1 Code Goed Bestuur

De Raad van Toezicht heeft de bestuurlijke procedures, verantwoordelijkheden en de delegatie ervan alsmede de sturingselementen daartoe, getoetst aan de Code Goed Bestuur, zoals vastgesteld door de (ALV van de) PO-Raad. De directeur-bestuurder handelt binnen de wettelijke kaders en draagt zorg voor rechtmatige en doelmatige besteding van de middelen.

Horizontale dialoog

De directeur-bestuurder betreft, tezamen met de schooldirecteuren, de Raad van Toezicht en de (G)MR in zowel de inhoudelijke als de financiële beleidscyclys van SPO Condor. Voor 2019 zijn met name te noemen formatiebeleid en mobiliteit, de onderwijskwaliteit, de invoering van de werkdrukregeling, AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming), de oproep tot staking door de onderwijsbond en de formulering van een standpunt in dezen voor SPO Condor. In materieel opzicht krijgt de (technische) duurzaamheid van middelen steeds meer aandacht, waarbij in het bijzonder met de plaatsing van zonnepanelen het maatschappelijk engagement is getoond.

Klachten

In 2019 zijn er geen klachten ontvangen en zijn er diensgevolge geen rapportages door de klachtencommissie aan SPO Condor uitgebracht.

Internationalisering

SPO Condor hanteert geen beleid in het kader van internationalisering.

3.2 WNT

De bezoldiging van de directeur-bestuurder en de leden van de Raad van Toezicht valt binnen de kaders van de WNT. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen een (vrijwilligers-) vergoeding van € 1.000 per jaar (voorzitter € 1.500). In functioneren is sprake van een voorzitter en leden met algemene taken.

4. Onderwijskundig

4.1 Didactisch handelen

Samen met de directeuren blijft de directeur-bestuurder werken aan het verbeteren van de kwaliteit van onze lessen. Het is belangrijk dat alle medewerkers goed blijven in hun vak. De medewerkers krijgen mogelijkheden om extra cursussen te volgen, via het SPOG-Condorcollege of andere organisaties.

De directeuren en IB-ers zullen de komende jaren veelvuldig klassenbezoeken uitvoeren om onder andere middels de reflectieve dialoog de effectiviteit van de les van de leerkracht te vergroten. Er wordt gebruik gemaakt van objectieve methodieken en beproefde observatie-instrumenten om de kwaliteit van de lessen te verhogen.

4.2 Professionalisering

Het leren van en met elkaar vindt steeds meer plaats, ook tussen de teams van onze scholen of via bovenscholse kennisnetwerken. De bestaande kennisnetwerken zijn steeds meer afgestemd op gezamenlijke wensen van de scholen en vinden steeds meer draagvlak in zone organisatie.

4.3 Passend onderwijs

4.3.1 SPO Condor en passend onderwijs

Passend onderwijs gaat over ondersteuning aan alle leerlingen. In de Condorscholen zijn de arrangementen vooral gericht op specifiek leerlingengedrag. De uitdaging ligt in de komende jaren in meer preventie en een sterkere basis op school en groepsniveau.

Het spanningsveld in deze is de differentiatie in tijd (leerdoelentijd) goed te organiseren of uit voeren. Er is winst te boeken binnen onze schoolorganisaties door een verhoogde focus op de duurzaamheid van de opgedane kennis. Zo worden bijvoorbeeld eerdere uitgevoerde interventies in de scholen te weinig met elkaar gedeeld of gezamenlijk geëvalueerd.

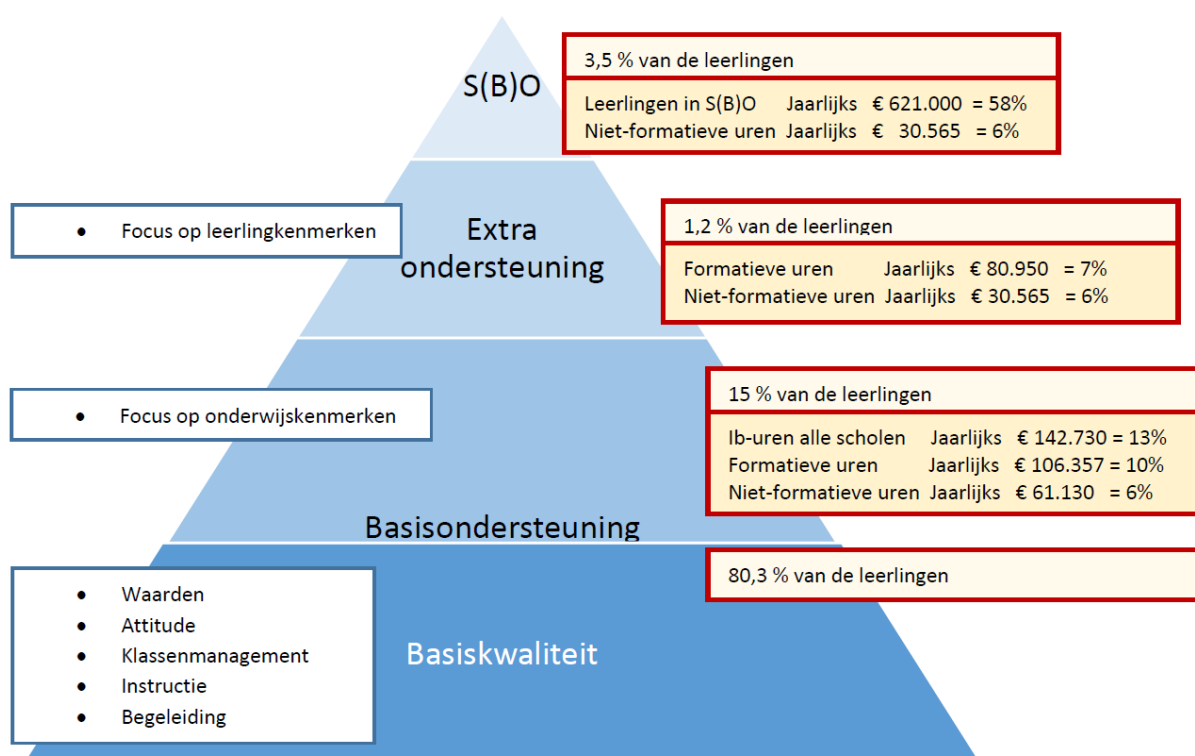
De vaardigheden van leerkrachten worden meer gestimuleerd als de ondersteuning geïntegreerd wordt in een groepsaanpak. Daarvoor zal ook in de komende jaren geïnvesteerd worden in de basisondersteuning en trachten we problemen meer te voorkomen door van algemeen naar specifiek te werken: school - groep - leerling.

We hebben gemerkt dat ondersteuningstrajecten succesvol zijn als er vooraf overleg met alle betrokkenen plaats heeft gevonden. Alle betrokkenen geven aan dat verwachtingen en welke rol een ieder heeft in een ondersteuningstraject explicieter gemaakt moet worden. Dit geldt met name ook voor de relatie tussen ouder en school.

De scholen zullen samen met de bovenschoolse ondersteuning (BOC) de mogelijkheden onderzoeken om te leren van eerdere ervaringen, ongeacht of deze ervaringen wel of geen goed voorbeeld van passend onderwijs zijn geweest. Het doorbreken van de dagelijks ervaren knelpunten in ondersteuningstrajecten kan alleen door het reflecteren op eigen ervaringen. Vervolgens zal de reflectie omgezet worden in kleinschalige veranderingen in scholen. De geleerde lessen kunnen daarna gedeeld worden in een breder verband (de aanwezige kennisnetwerken kunnen daar voor gebruikt worden).

4.3.2 Passend Onderwijs - middelen

SPO Condor heeft het ontvangen ondersteuningsbedrag, in percentages, als volgt verdeeld:

Uit bovenstaande blijkt dat meer dan de helft (58%) van het ondersteuningsbudget naar het S(B)O gaat. De overige middelen zijn beschikbaar voor het versterken van de basisondersteuning en extra ondersteuning die aansluiten bij de specifieke behoefte van de leerlingen. Ook vanuit de reguliere lumpsumfinanciering worden middelen ingezet in de ondersteuning. Denk hierbij aan gerichte klassenverkleining, formatie interne begeleiders, directeuren en onderwijsassistenten of aan geplande ontwikkeltijd voor leerkrachten in de schoolformatie.

De inrichting van onze bovenschoolse ondersteuning is samen met directeuren en IB-ers geëvalueerd. Een werkgroep gaat in 2020 aan de slag met het concreet uitwerken van de evaluatie. Dat zal leiden tot het formuleren van ambities voor toekomstig beleid. Denk hierbij aan ruimte voor autonomie op schoolniveau, het versterken van het handelingsgericht werken en het hanteren van een efficiëntere administratie.

Naast het vergroten van de basisondersteuning met tijdelijke ondersteuningstrajecten, is het ons gelukt een structurele voorziening in de thuisnabije omgeving te arrangeren. Door een bekostigingsplaats voor het S(B)O om te zetten naar een extra arrangement, hebben we een integratieklas op St. Martinusschool in kunnen richten. Op deze manier kunnen straks meer leerlingen behouden worden binnen het reguliere onderwijs. Deze ontwikkeling wordt in de toekomst nog cruciaal.

Onze scholen hebben het verwijzingspercentage laten dalen in de afgelopen jaren. Echter, hoewel we minder verwijzen naar het S(B)O, ontvangen we de komende twee jaar toch minder ondersteuningsbudget. Dit heeft te maken met de leerlingenkrimp en een sterk toenemend aantal leerlingen die via vóórschoolse voorziening rechtstreeks in het S(B)O terecht komen. Dit laatste is een opvallende nieuwe ontwikkeling binnen ons samenwerkingsverband. Om hier meer grip op te krijgen en ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan hebben we de procesgang hiervan binnen onze CT verscherpt.

Verder zal de toekomstige bovenschoolse inrichting rekening moeten houden met de volgende ontwikkelingen:

- Integratieklas in Millingen en een wenselijke voorziening in de omgeving Malden.
- Verzwaring van SBO in Carolus, zodat minder SO verwijzingen noodzakelijk zijn.
- Voor- en nadelen van formatieve en niet-formatieve uren afwegen.
- Een verlaging van het aantal SO-verwijzingen, gecombineerd met geld-volgt-leerling-principe, zodat de basisondersteuning ook in de toekomst geborgd blijft.

4.4 ICT

In de voorbije twee jaren is fors geïnvesteerd in de voorwaarden rondom ICT. Hiertoe zijn middelen ingezet uit het eigen vermogen. In 2019 is ingezet op een verdere implementatie van deze middelen middels gerichte scholing van individuen en teams.

4.5 Onderwijsopbrengsten

4.5.1 Opbrengstgericht werken

Vanuit onze kwaliteitszorg worden de resultaten op alle niveaus besproken, geanalyseerd en omgezet in verbeteracties. In het efficiënter gebruiken van de mogelijkheden van de verschillende datasystemen is nog winst te behalen.

4.5.2 Schoolstandaard (ambitie gericht werken)

Om de verbeteracties nog beter te kunnen beoordelen hebben scholen hun eigen schoolstandaarden geformuleerd. Dit betekent dat gegevens van leerlingen in een groep steeds vergeleken worden met de eigen schoolstandaard. Deze geeft een ambitie die los staat van het landelijk gemiddelde en voor onze scholen ambitieuzer is. In 2020 zal op stichtingsniveau de groei ten opzichte van een standaard gemonitord worden.

4.5.3 Tussenopbrengsten

Ten aanzien van rekenen en begrijpend lezen constateren we dat de meeste scholen nog winst kunnen halen op het geven van onderwijs aan begaafde leerlingen.

4.5.4 Eindopbrengsten

In april 2019 scoren 8 scholen op de eindtoets op of boven de norm. 2 scholen scoren beneden de ondergrens. Echter kijkend naar de driejaars gemiddelden scoren alle scholen op of boven de ondergrens. Kijkend naar de vernieuwde systematiek van de onderwijsinspectie, meenemend de schoolweging, scoren al onze scholen voldoende.

De gemiddelde score op de Centrale Eindtoets in de afgelopen jaren per school is:

School	Score 2016-2017		%	Score 2017-2018		%	Score 2018-2019		%
Rooms Katholieke Basisschool De Zilverberg	 535,5	28	1%	 535,8	17	2%	 542,1	24	5%
Basisschool de Komeet	 540,1	27	2%	 545,0	29	1%	 541,9	26	3%
Basisschool St. Laurentius	 531,4	5	7%	 536,2	5	4%	 539,4	5	4%
't Bijenveld	 534,8	17	2%	 536,3	12	2%	 538,8	18	4%
Basisschool Op Weg	 537,9	7	1%	 538,4	24	2%	 539,1	18	2%
Basisschool de Regenboog	 534,9	10	1%	 537,8	4	4%	 538,4	14	5%
De Biezenkamp	 538,3	12	2%	 538,4	50	2%	 538,3	55	5%
Basisschool St Martinus	 536,3	52	3%	 535,2	55	4%	 536,6	47	5%
De Tandem	 533,8	14	0%	 537,3	11	1%	 533,8	9	2%
Basisschool Sint Joris	 537,1	15	0%	 538,4	14	0%	 533,9	15	0%

 Op of boven inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep

 Onder inspectie-ondergrens schoolvergelijkingsgroep

 Inspectie-ondergrens van de schoolvergelijkingsgroep

 Aantal deelnemers aan de eindtoets

 Percentage gewogen leerlingen van de school

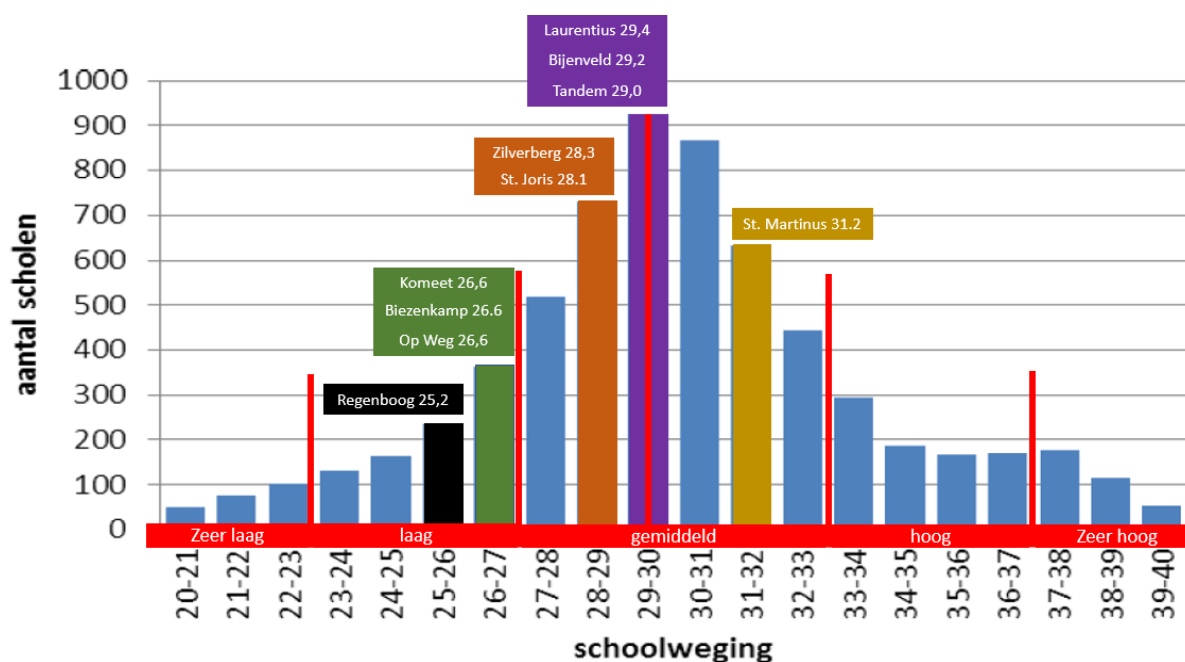
4.5.5 Basisarrangement

SPO Condor heeft geen zwakke scholen. Alle scholen zijn in de laatste 3 jaar door de Inspectie voor het Onderwijs beoordeeld en hebben een basisarrangement gekregen.

De ambitie van SPO Condor dat de scholen tenminste op of boven het gemiddelde van hun (vergelijkbare) schoolgroep presteren is gerealiseerd.

4.5.6 Nieuwe beoordelingssystematiek

Dit schooljaar heeft de inspectie een nieuw beoordelingssystematiek gepresenteerd. Deze systematiek wordt in 2021 toegepast. In deze systematiek zijn de referentieniveaus en de nieuwe schoolweging met elkaar gekoppeld. De nieuwe schoolweging ziet er voor SPO Condor er als volgt uit:

Hoe lager de weging des te minder gezinsachterstanden in het voedingsgebied van de school.

We hebben de nieuwe beoordelingssystematiek alvast toegepast op de huidige resultaten. Al onze scholen (rekening houdend met de nieuwe schoolweging) hebben de laatste 3 jaar boven de signaalwaarden van de referentieniveaus gescoord. Enkele scholen (zie oranje stroken) scoren wel iets onder het gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging.

Het percentage leerlingen dat het fundamentele niveau (1F) heeft behaald ten opzichte van vergelijkbare scholen in Nederland is:

School	% 1F behaald (over drie schooljaren)	Schoolweging (gemiddelde)	Aantal leerlingen (gemiddelde)
Basisschool de Komeet	99,6% 96,9%	26,7	28,0
Rooms Katholieke Basisschool De Zilverberg	99,1% 96,6%	28,2	23,7
De Tandem	99,0% 96,0%	29,2	11,3
Basisschool Op Weg	98,7% 96,7%	27,0	16,7
't Bijenveld	98,6% 96,6%	28,8	16,0
Basisschool Sint Joris	98,5% 96,6%	28,6	14,7
De Biezenkamp	98,4% 96,9%	26,0	42,7
Basisschool St. Laurentius	97,9% 96,6%	28,6	5,3
Basisschool St Martinus	97,0% 96,1%	30,9	51,7
Basisschool de Regenboog	95,8% 96,9%	25,7	10,7

Legenda % 1F behaald

- Op of boven signaleringswaarde inspectie EN op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
- Op of boven signaleringswaarde inspectie EN onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
- Onder signaleringswaarde inspectie EN onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
- | Signaleringswaarde inspectie (85,0%)
- Gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging

Het percentage leerlingen dat het streefniveau (1S/2F) heeft behaald ten opzichte van vergelijkbare scholen in Nederland is:

School	% 1S/2F behaald (over drie schooljaren)	Schoolweging (gemiddelde)	Aantal leerlingen (gemiddelde)
Basisschool de Komeet	81,0% 64,1%	26,7	28,0
Basisschool Op Weg	69,3% 62,6%	27,0	16,7
De Biezenkamp	69,0% 64,1%	26,0	42,7
Basisschool Sint Joris	65,9% 62,0%	28,6	14,7
Rooms Katholieke Basisschool De Zilverberg	65,7% 62,0%	28,2	23,7
't Bijenveld	65,3% 62,0%	28,8	16,0
Basisschool St Martinus	60,9% 59,4%	30,9	51,7
De Tandem	58,8% 60,4%	29,2	11,3
Basisschool St. Laurentius	58,3% 62,0%	28,6	5,3
Basisschool de Regenboog	57,3% 65,3%	25,7	10,7

Legenda % 1S/2F behaald

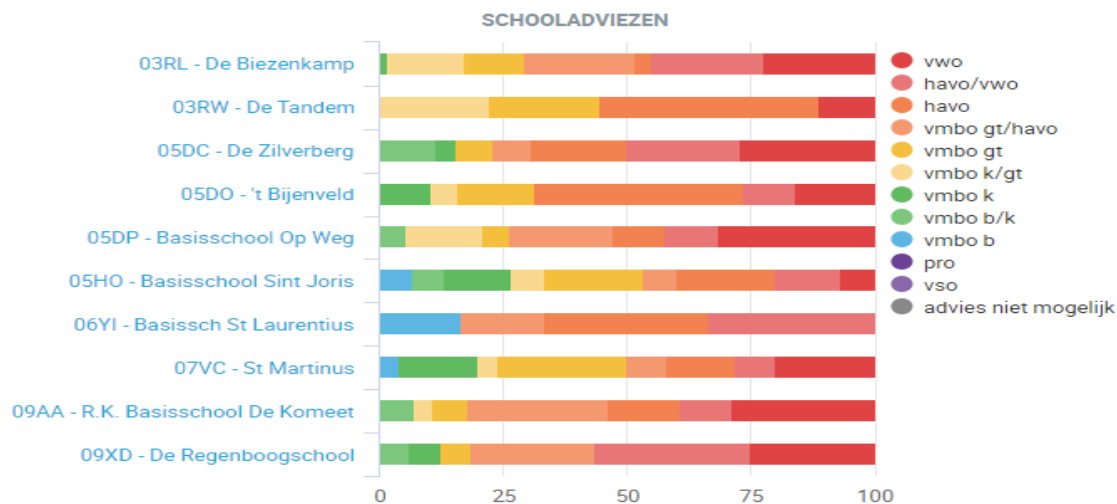
- Op of boven signaleringswaarde inspectie EN op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
- Op of boven signaleringswaarde inspectie EN onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
- Onder signaleringswaarde inspectie EN onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging
- | Signaleringswaarde inspectie (afhankelijk van schoolweging)
- Gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging

De resultaten van de referentieniveaus zijn het totaal van de 3 onderdelen; lezen, rekenen en taalverzorging. Uit de eerste analyse blijkt dat het onderdeel rekenen minder is gescoord.

Overigens is dit ook een landelijke tendens. In het IB-netwerk zal een verdere analyse op rekenen uitgevoerd worden. Het IB-netwerk zal in samenspraak met het MT en de kenniskring rekenonderwijs een koers uitzetten voor de komende schooljaren. Op de overige onderdelen zal elke individuele school een eigen analyse maken.

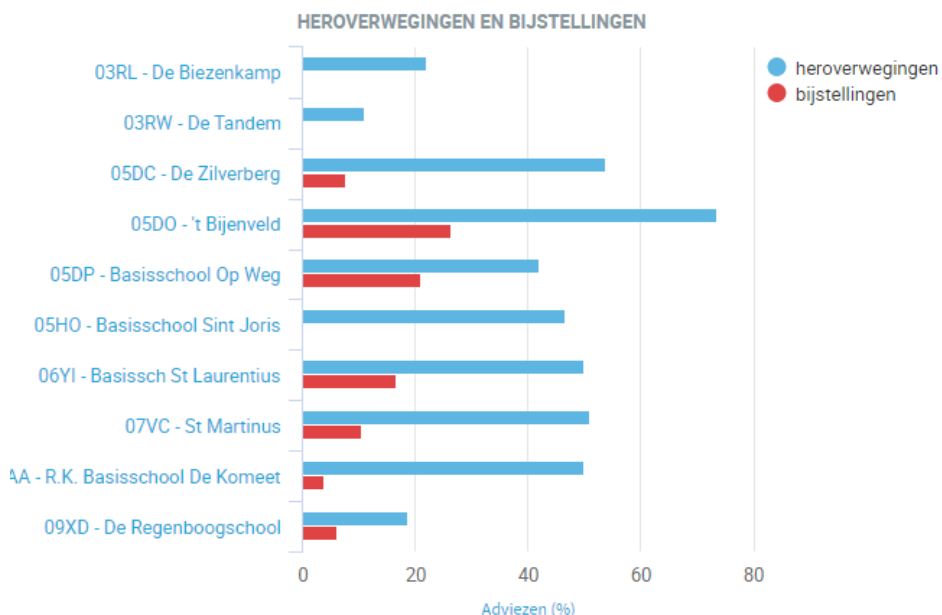
4.5.7 Schooladviezen

Hieronder de schooladviezen van de Condorscholen in 2019.

Uit de analyse van de schooladviezen blijkt dat binnen SPO Condor de laatste 5 jaar we relatief gezien net iets vaker onder het niveau van de cito eindtoets adviseren. Met de significante stijging in de eindtoetsscores binnen SPO Condor betekent dit eveneens een verhoging van het gemiddelde uitstroomperspectief op onze scholen.

Als we hieronder kijken naar alle heroverwegingen van 2019 binnen SPO Condor, blijkt dat er op stichtingsniveau ongeveer 9% bijgesteld wordt. Binnen SPO Condor zijn we er trots op dat ook een schooladvies tot stand komt in samenspraak met ouders en kan worden bijgesteld.

Uit de analyse van de groep 8 leerlingen van alle Condorscholen, die in 2015-2016 een schooladvies hebben gekregen, blijkt dat drie jaar later ongeveer 58% op het geadviseerde niveau zit. 32% Volgt het voortgezet onderwijs boven het schooladvies en 10 procent volgt het voortgezet onderwijs onder het schooladvies. Hierin moet wel meegenomen dat een dakpanadvies (bijv. vmbo-t/havo) de advisering vertroebelt. Over het geheel kunnen we constateren dat onze leerlingen een verdere groei laten zien in het voortgezet onderwijs.

5 Personeel

5.1 Personeelssterkte

Op 1 oktober 2019 zijn er binnen SPO Condor 186 personeelsleden in dienst met totale een betrekkingsomvang van 130,2 fte's.

Hieronder worden de kengetallen van de personeelssterktes aangegeven:

Per arbeidsrelatie

Type aanstelling	Totaal	Fulltime	Parttime
Onbepaalde tijd	Aantal personen	25	136
	Aantal fte's	24,5	92,0
Bepaalde Tijd	Aantal personen	4,0	21
	Aantal fte's	3,6	10,1

Per leeftijdscategorie

		Leeftijdscategorie									
	Totaal	20/24	25/29	30/34	35/39	40/44	45/49	50/54	55/59	60/64	>= 65
Aantal personen	186	14	12	12	18	29	24	18	29	26	4
Bezetting (fte's)	130,2	9,3	9,2	9,3	11,8	20,9	17,9	11,1	19,7	18,5	2,5

Per deeltijdscategorie

		Deeltijd (Wtf)						
	Totaal	0,00-0,19	0,20-0,39	0,40-0,59	0,60-0,79	0,80-0,99	>= 1,00	
Aantal Personen	186	0	13	35	66	43	29	
Bezetting (fte's)	130,2	0,0	3,9	17,0	43,3	37,9	28,1	

Per functiegroep

Funcatiegroep	Totaal	Fulltime	Parttime
Directie	Aantal Personen	7	3
	Bezetting (fte's)	9,0	
Onderwijs Personeel	Aantal Personen	19	139
	Bezetting (fte's)	110,0	
Onderwijs ondersteunend personeel	Aantal Personen	2	16
	Bezetting (fte's)	11,2	

5.2 Ziekteverzuim

In onderstaande tabel staat de ontwikkeling van ziekteverzuim over de afgelopen 3 jaren in verhouding tot het landelijke ziekteverzuimpercentage:

	2017	2018	2019
SPO Condor	5,61%	7,35%	6,03%
Landelijke *)	6,00%	5,90%	n.n.b.

*) Info Vervangingsfonds

Binnen SPO Condor is het ziekteverzuimpercentage afgelopen jaar teruggelopen. Het ingezette beleid op ziekteverzuim heeft zichtbaar positief effect op de cijfers. Naar verwachting zal het ziekteverzuim over 2019 licht boven het landelijk gemiddelde liggen. SPO Condor onderneemt activiteiten om het ziekteverzuim verder terug te dringen.

5.3 Werkdrukmiddelen

Sinds het schooljaar 2018-2019 ontvangen de scholen middelen om de werkdruk terug te dringen. Deze middelen worden individueel in samenspraak met de scholen volledig ingezet. Het schoolteam heeft in overleg met de directie besloten over de besteding van deze middelen. De inzet van de werkdrukmiddelen heeft nagenoeg volledig plaatsgevonden in werkdrukreductie zoals de personele bezetting voor de ondersteuning en vrijroosteren van leerkrachten. Alle PMR-en hebben goedkeuring gegeven aan de besteding van de middelen op hun school. De werkdruk blijft permanent aandacht krijgen. De extra middelen die SPO Condor van het Rijk krijgt, zullen volledig hiervoor worden bestemd. Het budget voor werkdrukmiddelen bedraagt voor 2019 € 344.805 en is besteed aan

	€
Personeel	342.637
Materieel	2.168
Professionalisering	0
Overige bestedingsdoelen	0

5.4 Onderwijsachterstand

Met ingang van het schooljaar 2019-2020 is de gewichtenregeling in de bekostiging van scholen vervangen door de regeling 'Onderwijsachterstandenbeleid'. SPO Condor ontvangt voor de scholen Sint Laurentius (Kekerdom) en Sint Martinus (Millingen a/d Rijn) additionele bekostiging op basis van deze regeling.

De middelen worden geheel in de eigen schoolformatie opgenomen zodat per school in samenspraak met de teams de middelen gericht ingezet kunnen worden voor eventueel benodigde interventies. In de praktijk betekent dit een inzet in gerichte klassenverkleining, onderwijsassistenten en soms ontwikkeltijd voor leerkrachten.

5.5 Uitkeringen na ontslag

Ontslagen worden zoveel mogelijk voorkomen. Het beleid is er op gericht personeel te behouden voor de stichting. In 2019 zijn geen uitkeringsverplichtingen ontstaan wegens ontslag.

5.6 Strategisch personeelbeleid en ontwikkelingen

Met het personeelsbeleid wordt voortdurend getracht binnen het MT het verschil inzichtelijk te maken en te overbruggen tussen de aanwezige bemensing en de toekomstige behoefte aan medewerkers met de juiste kennis en competenties.

Relevante ontwikkelingen in dezen binnen SPO Condor zijn:

- Het aantal leerlingen binnen SPO Condor zal de komende jaren verder krimpen. Tot en met 2022 bedraagt de verwachte krimp ca. 1,2 % per jaar. Als gevolg van de krimp zal ook de personele bezetting afnemen, deze kan worden opgevangen door het natuurlijk verloop en de flexibele schil.
- Bovenstaande zal echter een toenemende druk uitoefenen op de flexibele inzetbaarheid van onze medewerkers en daarmee een toenemend belang voor een positief georiënteerde ondersteuning van mobiliteit.
- Ter verdere ondersteuning van de mobiliteit is in samenspraak met het managementteam en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad het mobiliteitsbeleid herijkt. Dit heeft ten doel de vrijwillige mobiliteit binnen SPO Condor te stimuleren en hiermee de kwaliteiten van het personeel beter te benutten en daarmee ook de prestaties van de leerlingen te verbeteren.
- Het lerarentekort. In de reguliere formatie van SPO Condor is in de eerstkomende jaren niet direct een tekort te verwachten. De zorg voor ons is er voor de beschikbaarheid van invallers om afwezige leerkrachten te kunnen blijven vervangen. In de komende jaren zal extra geïnvesteerd worden in de kwantiteit en kwaliteit van onze groep invalmedewerkers.
- In de regio is samenwerking gezocht met meerdere schoolbesturen om het probleem van het lerarentekort gezamenlijk op te pakken. Hiervoor heeft de regio (Mosagroep) van het Rijk in het kader van 'Regionale Aanpak Lerarentekort' subsidie ontvangen. SPO Condor is penvoerder in dezen.
- In 2019 heeft SPO Condor gezamenlijk met haar stakeholders een strategisch perspectief 2020-2024 en een visie op leren vormgegeven. De ontwikkelbehoeften hieruit voortvloeiend zijn opgenomen in onze jaarlijkplannen en daarmee een onderdeel geworden van onze kwaliteitscyclus.

Het formatiebeleid wordt samen met de directeurs en teams van de scholen vorm gegeven. Teams zullen nauwer worden betrokken bij het formatie- en taakbeleid van de school. Jaarlijks wordt met het team van de school het werkverdelingsplan opgesteld binnen de kaders van ons formatiebeleid.

De procedures en notities binnen ons strategisch personeelsbeleid worden permanent getoetst aan de landelijke ontwikkelingen en de actuele situatie van SPO Condor.

5.7 Verantwoording Prestatiebox

Verantwoording van de in 2019 ontvangen gelden voor:

- *Cultuureducatie*
Er vindt vier maal per jaar een bovenschools overleg plaats, dat de kaders aangeeft voor de schoolse ontwikkeling van het cultuuronderwijs, de ICC-ers ondersteunt en een kenniskring vormt met betrekking tot de schoolse ontwikkeling. Elk jaar wordt dit concreet vastgelegd in een bovenschools en voor alle scholen schools projectplan.
- *Opbrengstbericht werken*
SPO Condor werkt met een bovenschools zorgteam, waarin een ondersteuningsdirecteur, een orthopedagoog en een bovenschol intern begeleider zitting hebben. Zij sturen de intern begeleiders van de scholen aan. SPO Condor geeft passend onderwijs professioneel vorm. Bij het arrangeren is het uitgangspunt de onderwijsbehoeften van leerlingen en worden leerlingen (indien mogelijk qua leeftijd), ouders en leerkracht in een vroeg stadium betrokken bij het bedenken van het aanbod. SPO Condor zit m.b.t. verwijzingspercentages, zowel m.b.t. tot SBO en SO onder het gemiddelde van het samenwerkingsverband Stroomland.

8 Financiën

8.1 Algemeen

Schoolbesturen zijn verplicht om jaarlijks uiterlijk 1 juli het financieel jaarverslag over het voorgaande boekjaar aan te leveren bij OC&W/DUO. Dit jaarverslag bestaat doorgaans uit een bestuursverslag en de jaarrekening. Verplicht aan te leveren onderdelen zijn de jaarrekening en een toelichting op het financieel beleid (dat onderdeel uitmaakt van het bestuursverslag). Met ingang van verslagjaar 2008 is de Regeling jaarverslaggeving onderwijs van het Ministerie van OCW en de Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen (RJ660) van toepassing. In de brochure "Richtlijn Jaarverslag Onderwijs" zijn de richtlijnen opgenomen.

8.2 Exploitatie 2019

Het exploitatieresultaat 2019 bedraagt € 165.753 negatief. Rekening houdend met de invloed van de bestemmingsreserve met betrekking tot de salarisverplichtingen in februari 2020 (zie §8.3), waarvoor de middelen in 2019 zijn ontvangen, bedraagt het resultaat € 465.169 negatief, waarvan de belangrijkste oorzaken zijn de in de begroting 2019 geaccordeerde onttrekkingen aan de reserves middels het (negatief) exploitatieresultaat 2019 (zie hieronder), de afvloeiingsregelingen, de afschrijvingen op activa en de verplichting tot het aanhouden van een DIOM-voorziening.

Begrote onttrekkingen aan reserves:

• IT-impuls	€ 38.000
• Master elementen	€ 30.000
• Leren 2020	€ 70.000
• ICT (afschrijvingen)	€ 70.000
• Scholing ParnasSys	€ 15.000
• Condorcollege	€ 10.000
• Onderwijs 2020	€ 20.000
• Nieuwe school	€ 60.000

Totaal € 313.000

Hierna volgen meer gedetailleerde analyses van de exploitatie 2019 en de balans per 31-12-2019.

Afwijking exploitatieresultaat ten opzichte van begroting 2019:

Staat van baten en lasten			
	2019	Begroot 2019	Verschil
	€	€	€
Rijksbijdragen	11.143.398	10.573.026	570.372
Overige overheidsbijdragen	48.712	48.400	312
Overige baten	237.061	168.917	68.144
Financiële baten/lasten	-2.674	-1.175	-1.499
Totaal baten	11.426.497	10.789.168	637.329
Lasten			
Personeelslasten	9.571.704	9.166.328	405.376
Afschrijvingen	404.503	345.675	58.828
Huisvestingslasten	878.851	853.476	25.375
Overige lasten	737.192	736.689	503
Totaal lasten	11.592.250	11.102.168	490.082
Resultaat	-165.753	-313.000	147.247

De afwijking tussen het begrote en het werkelijke resultaat bedraagt per saldo € 147.247 positief.

In de analyse hierna zal hierop nader worden ingegaan.

8.2.1 Personeel

In onderstaande tabel zijn de personele baten en lasten naast elkaar gezet:

Staat van baten en lasten personeel			
	2019	Begroot 2019	Verschil
Baten	€	€	€
Rijksbijdragen personeel	9.218.453	8.754.759	463.694
Passend onderwijs	479.424	379.317	100.107
Overige personele baten	128.746	85.864	42.882
Totaal personele baten	9.826.623	9.219.940	606.683
Lasten			
Netto loonkosten (inclusief inleen)	9.223.158	8.720.498	502.660
Overige personele lasten	348.546	445.830	-97.284
Totaal personele lasten	9.571.704	9.166.328	405.376
Personeel resultaat	254.919	53.612	201.307

De personele baten zijn € 606.683 hoger dan begroot. Deze stijging wordt veroorzaakt door

- de extra uitkeringen voor de nieuwe CAO, werkdrukmiddelen en prijscompensatie. Dit is ook te zien in de loonkosten die € 502.660 hoger zijn dan begroot;
- een hogere bekostiging van Stroomland wegens een herziening van de budgetten aan het begin van 2019;
- hogere baten vanwege uitleen van personeel;
- additioneel personele subsidie (curriculumontwikkeling).

De personele lasten zijn € 405.376 hoger dan begroot. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de CAO-correcties, en daarnaast de volgende posten:

- hoger ziekteverzuim en deelname in de vervangingspool CPV Ingenium;
- ontslagregelingen;
- personele inzet SBO St. Martinus;
- vervanging/ondersteuning directie De Komeet;
- hogere personele inzet wegens verhoging budget passend onderwijs begin 2019;
- enerzijds hogere overige personele lasten wegens de verplichting tot aanhouden van een voorziening voor DIOM (voorheen bapo) en anderzijds lagere overige personele lasten wegens het beëindigen van (deelname in) het initiatief tot start van een nieuwe school.

8.2.2 Materieel

Staat van baten en lasten materieel			
	2019	Begroot 2019	Verschil
Baten	€	€	€
Rijksbijdragen materieel	1.445.521	1.438.950	6.571
Overheidbijdragen	48.712	48.400	312
Overige materiele baten	108.315	83.053	25.262
Totaal materiele baten	1.602.548	1.570.403	32.145
Lasten			
Afschrijvingen	404.503	345.675	58.828
Huisvestingslasten	878.851	853.476	25.375
Overige instellingslasten	737.192	736.689	503
Totaal materiele lasten	2.020.546	1.935.840	84.706
Materieel resultaat	-417.998	-365.437	-52.561

Per saldo overschrijdt het materiele resultaat de begroting met € 52.561, veroorzaakt door

- aan de batenzijde hogere rijksbijdragen wegens indexering van de bekostiging en hogere overige baten vanwege verhuuropbrengsten en ouderbijdragen (hiertegenover staan ook hogere lasten voor schoolreisjes en -kamp);
- aan de lastenzijde
 - het feit dat bij het inlezen van de cijfers voor de begrotingsberekeningen 2019 er een systeemfout over het hoofd is gezien. (de herrekeningen van de nieuwe afschrijvings-termijnen is niet (juist) uitgevoerd);
 - hogere huisvestingslasten vanwege niet gepland (tuin-) onderhoud, waartegenover lager dan begrote huisvestingslasten staan wegens een kritische beschouwing op de lopende contracten, welke resulteerde in nieuwe c.q. herziene contracten met de energieleverancier en het schoonmaakbedrijf.

De overige instellingslasten zijn per saldo gelijk aan de begroting; sommige afzonderlijke bestanddelen kennen overschrijvingen of onderschrijvingen. Zo zijn de lasten van administratie en leermiddelen lager dan begroot en die van licentiekosten en culturele vorming hoger.

8.3 Balans 31-12-2019 versus 31-12-2018

Balans	31-12-2019	31-12-2018	Vershil
Activa	€	€	€
Vaste Activa			
Materiële vaste activa	1.724.624	1.958.932	-234.308
Financiële vaste activa	55.656	23.704	31.952
	1.780.280	1.982.636	-202.356
Vlottende Activa			
Vorderingen	776.233	702.891	73.342
Effecten	0	0	0
Liquide middelen	2.864.681	2.440.107	424.574
	3.640.914	3.142.998	497.916
Totaal activa	5.421.194	5.125.634	295.560
Passiva			
Algemene Reserve			
Eigen vermogen	3.029.090	3.494.258	-465.169
Bestemmingsreserve	299.416	-	299.416
	3.328.505	3.494.258	-165.753
Voorzieningen	843.117	710.065	133.052
Kortlopende schulden	1.249.572	921.311	328.261
Totaal passiva	5.421.194	5.125.634	295.560

- *Materiële vaste activa*
De wijziging ten opzichte van vorig jaar bedraagt een daling in waarde van € 234.308. Deze daling wordt veroorzaakt door de gewijzigde waarderingsmethodiek en als gevolg daarvan de omvang van de afschrijvingen. Bovendien is er minder geïnvesteerd.
- *Financiële vaste activa*
Het betreft hier langlopende vorderingen op het UWV vanwege betaalde transitievergoedingen.

- *Vorderingen*
De stijging van de vorderingen is incidenteel
- *Effecten*
Alle effecten zijn verkocht.
- *Liquiditeiten*
Er is sprake van een toename van € 424.574 De totstandkoming van deze toename wordt nader inzichtelijk gemaakt in het kasstroomoverzicht in de financiële jaarrekening.
- *Eigen vermogen*
De daling van het eigen vermogen wordt geheel veroorzaakt door bestemming van het resultaat 2019. Onderdeel van de algemene reserve is een bestemmingsreserve ter grootte van € 299.416 inzake de verplichtingen, voortgevloeid uit de wijzigingen in de CAO ultimo 2019 en te voldoen met de salarisbetalingen in februari 2020. Bovendien deze verplichtingen is in deze bestemmingsreserve opgenomen de terugbetalingsverplichting van onjuist ontvangen bekostiging inzake de indexering van de SBO-gelden, welke door het ministerie zijn berekend in de aanvullende bekostiging 2019 voor het primair onderwijs; verwacht wordt dat deze terugbetalingsverplichting ad € 24.416 met de personele bekostiging van februari 2020 verrekend zal worden.
- *Voorzieningen*
De voorzieningen zijn gestegen doordat per saldo € 133.052 meer is gedoteerd (onderhoud en jubilea) dan er werd onttrokken.
 - De onderhoudsvoorziening wordt belast vanwege het meerjaren geplande onderhoud. De planning voor 2019 kende een relatief lage besteding.
 - In 2019 is een voorziening DIOM (voorheen Bapo) aangelegd.
- *Kortlopende schulden*
Per eind 2019 waren de kortlopende schulden € 328.261 hoger dan het jaar ervoor. Dit betreft voornamelijk de hoogte van nog te besteden projectsubsidies, welke hier als vooruitontvangen bedragen zijn opgenomen.

8.4 Resultaat 2019 ten opzichte van voorgaand jaar

Staat van baten en lasten			
	2019	2018	Vershil
Baten	€	€	€
Rijksbijdragen	11.143.398	10.725.636	417.762
Overige overheidsbijdragen	48.712	30.126	18.586
Overige baten	237.061	346.432	-109.371
Financiële baten/lasten	-2.674	3.716	-6.390
Totaal baten	11.426.497	11.105.910	320.587
Lasten			
Personeelslasten	9.571.704	9.480.201	91.503
Afschrijvingen	404.503	380.193	24.310
Huisvestingslasten	878.851	912.213	-33.362
Overige lasten	737.192	731.163	6.029
Totaal lasten	11.592.250	11.503.770	88.480
Resultaat	-165.753	-397.860	232.107

De baten waren in 2019 € 320.587 hoger dan in 2018. Deze toename heeft de volgende belangrijkste oorzaken:

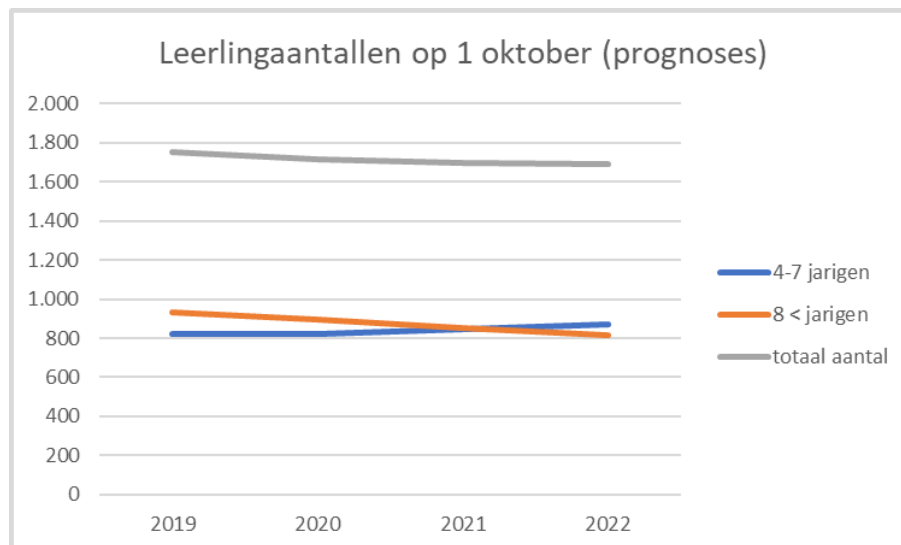
- de rijksbijdragen namen enerzijds toe als gevolg van prijscompensatie, nieuwe loonontwikkelingen in de CAO, werkdrukmiddelen en passend onderwijs (Stromenland);
- lagere overige baten wegens de vrijval in 2018 van het saldo middelen bij de start van CPV Ingenium;
- anderszijds daalde het leeringenaantal op bestuursniveau.
De lasten zijn per saldo hoger, met als belangrijkste oorzaken:
- hogere personele lasten vanwege indexeringen;
- hoewel er in 2018 inhaalafschrijvingen zijn gepleegd zijn de afschrijvingslasten in 2019 hoger vanwege de inleesfout bij de begrotingsopstelling (zie §8.2.2);
- lagere huisvestingslasten voor energie en schoonmaak (zie ook §8.2.2).

8.5 Continuïteitsparagraaf

8.5.1 Ontwikkeling (prognoses) leerlingenaantal 2020-2022

Voor de continuïteit van de stichting zijn de ontwikkelingen ten aanzien van de bekostiging, het opvangen van de daling van het aantal leerlingen en krimpen in de formatie van het grootste belang. In deze paragraaf zijn de verwachte ontwikkelingen, zoals opgenomen in de meerjarenbegroting weergegeven. De prognoses van leerlingenaantallen zijn voor het eerst gebaseerd op geboortecijfers, (gemiddelde) migratie tussen voedingsgebieden (postcodegebieden) van SPO Condor en overige verwachte instroom (van buiten het voedingsgebied). Daarnaast maken de directies gebruik van kennis en informatie van de specifieke situatie van hun school in de wijk. In 2020 wordt het prognosticeren op basis van geboortecijfers geëvalueerd.

Tellingen c.q. prognoses:

De prognoses laten voor de toekomst een stabiel aantal leerlingen zien op stichtingsniveau

8.5.2 Personele baten en lasten

- *Personele vergoedingen (personele lumpsum)*

Deze worden berekend op basis van de leerlingenaantallen voor de betreffende schooljaren, welke uitkomsten naar respectievelijk 7/12- en 5/12-deel worden verdeeld naar het kalenderjaar. Op schoolniveau wordt het T=0 principe gehanteerd; op bestuursniveau wordt met het T-1 principe gerekend. Het in de begroting niet berekende verschil tussen de grondslagen T-1 en T=0 wordt in volledige transparantie met de schooldirecteuren ingezet.

- *Samenwerkingsverband Passend Onderwijs*
Op basis van de platformbegroting zijn de inkomsten voor Passend Onderwijs begroot.
- *Salarisstijgingen*
Voor de berekening van de loonkosten voor de jaren 2020 t/m 2024 is het prijsniveau van 2019 gehanteerd, waarbij voor 2019 de periodieke stijging in de loonschalen is meegenomen. Voor de volgende jaren is uitgegaan van gelijkblijvende formatie en loonkosten. In dezen waren ten tijde van het opstellen van de meerjarenbegroting de gevolgen van enige cao-aanpassing niet bekend. Destijds is er vanuit gegaan dat de consequenties van cao-wijzigingen gedekt worden door herzieningen in de (personele) bekostiging.
- *Ouderschapsverlof*
Het betaald ouderschapsverlof wordt bekostigd vanuit de structurele middelen, omdat dit verlof niet in aanmerking komt voor vergoeding door het vervangingsfonds.
- *Voorziening Jubilea*
Voor wat betreft de jubilea is een schatting gemaakt van de loonkosten die betrekking hebben op jubilea.
- *Detacheringen*
In schooljaar 2019/2020 wordt personeel gedetacheerd bij de vervangerspool (CPV), HAN en het Leraar Ontwikkelings Fonds.
- *Vervangingskosten*
In de vervangingskosten zijn de salariskosten wegens vervanging tijdens ziekte, schorsing en andersoortig verlof opgenomen.
- *Ontslagvergoeding*
Eventuele ontslagvergoedingen worden niet meegenomen in de begroting maar bekostigd vanuit reserves.

8.5.3 Natuurlijk verloop personeel

Natuurlijkverloop personeel als gevolg van AOW-gerechtigde leeftijd en tijdelijke dienstverbanden

	2020	2021	2022
natuurlijk verloop	€ 88.465	€ 183.242	€ 340.502
Flexibele schil (tijdelijke dienstverbanden)	€ 1.056.180	€ 1.078.360	€ 1.101.005

Het natuurlijk verloop is jaarlijks gecumuleerd berekend. De flexibele schil is gebaseerd op het begrotingsjaar 2020

- *Vrijwillig natuurlijk verloop*
Op basis van historische gegevens is te verwachten een uitstroom van 1,5 fte jaarlijks.
- *Leren 2020 / Onderwijs 2020*
Dit project eindigt per 1 augustus 2020 waardoor een personele reductie van 0,25 fte wordt gerealiseerd.

8.5.4 Kaderstelling

SPO Condor heeft in 2018 een kadernota opgesteld. Deze kadernota omvat de vastlegging van de beleidsuitgangspunten voor het financiële beleid en administratie van SPO Condor voor een periode van vijf jaren. Voor zaken als financieel beheer en beleid, kengetallen en vermogenspositie, voorzieningen en reserves zijn hier de voorwaarden vastgelegd welke dienen voor de financiële processen van de stichting zoals begrotingsopstellingen, budgetteren en budgetbewaking, investeren, beleggen en belenen. Hiermee wil SPO Condor de financiële continuïteit van de stichting garanderen.

Deze kadernota wordt gehanteerd op stichtingsniveau voor en is een financiële weerslag van het Strategisch Beleidsplan. Jaarlijks wordt een financiële vertaling gemaakt in kaders in de kaderbrief voor de schooldirecteuren en bovenschoolse begrotingen. De kaderbrief voor 2020 bevat een stellingname met betrekking tot het aanhouden van de voorziening voor planmatig onderhoud; in afwachting van nadere regelgeving in 2020 is de wijze van doteren aan deze voorziening niet gewijzigd.

8.5.5 Meerjaren balans 2019-2020

	Realisatie 31-12-2019	Begroot 31-12-2020	Begroot 31-12-2021	Begroot 31-12-2022
ACTIVA				
Materiele vaste activa				
Gebouwen	181.782	173.034	166.344	159.654
Meubilair	675.728	773.804	704.553	626.075
ICT en apparatuur	628.049	515.311	400.581	319.543
Leermiddelen	239.065	250.311	219.265	162.347
	1.724.624	1.712.460	1.490.743	1.267.619
Financiele vaste activa	55.656	0	0	0
Vorderingen				
Debiteuren	77.361	45.000	45.000	45.000
Ministerie OCW	476.690	510.000	510.000	510.000
Overlopende activa	222.182	100.000	100.000	100.000
	776.233	655.000	655.000	655.000
Liquide middelen	2.864.681	2.140.503	2.377.091	2.435.090
Totaal activa	5.421.194	4.507.963	4.522.834	4.357.709
PASSIVA				
Algemene Reserve				
Eigen vermogen	3.029.089	3.042.587	2.934.587	2.826.587
Bestemmingsreserve	299.416	0	0	0
	3.328.505	3.042.587	2.934.587	2.826.587
Voorzieningen	843.117	500.376	623.247	566.122
Kortlopende schulden				
Crediteuren	81.905	75.000	75.000	75.000
Belasting en soc premies	402.022	350.000	350.000	350.000
Pensioenen	127.719	110.000	110.000	110.000
Overlopende passiva	637.926	430.000	430.000	430.000
	1.249.572	965.000	965.000	965.000
Totaal passiva	5.421.194	4.507.963	4.522.834	4.357.709

Eigen Vermogen	Realisatie	conform meerjarenbegroting		
	2019	2020	2021	2022
beginstand	3.494.258	3.191.587	3.042.587	2.934.587
resultaat	-165.753	-149.000	-108.000	-108.000
bestemmingsreserve	299.416	0	0	0
eindstand	3.029.089	3.042.587	2.934.587	2.826.587

Voorzieningen	Realisatie	conform meerjarenbegroting		
	2019	2020	2021	2022
beginstand	710.065	491.769	500.376	623.247
dotatie	219.236	175.440	176.973	178.476
onttrekkingen	86.184	166.833	54.102	235.601
eindstand	843.117	500.376	623.247	566.122

De meerjarencijfers zijn ontleend aan de in november 2019 opgestelde begroting 2020 en meerjarenbegroting 2020-2024 en gepresenteerd naast de realisatie 2019. Vandaar dat de aansluiting tussen realisatie en meerjarencijfers afwijkt in de omvang van de algemene reserve en de opbouw van de voorziening. De risico's zijn bepaald in de meerjarenbegroting 2020-2024.

- *Financieringsstructuur*

De meerjarenbegroting is gebaseerd op handhaving van de huidige personele formatie, rekening houdend met het natuurlijk verloop. Aan de inkomstzijde van de meerjarenbegroting is in de berekening van de bekostiging wel de krimp van de leerlingenaantallen berekend. In de loop van 2020 worden nadere beleidsmaatregelen genomen voor de periode 2021-2024, waarbij terugdringen van tijdelijke dienstverbanden en mogelijk (gedwongen) ontslagen, als ook vrijwillige ontslagname in kaart gebracht worden ter dekking van de jaarbegrotingen.

- *Materiële vaste activa*

Met ingang van de begroting 2020 is de investeringsbegroting op basis van de te verwachten investeringen volgens de meerjarenplanningen van de scholen en de bijbehorende afschrijvingen doorgerekend in de meerjarenbegroting.

De waarderingssystematiek laat in de meerjarenbegroting een afname van de waardeomvang van de activa zien. SPO Condor ontwikkelt beleid om activa op het gewenste niveau en met name de ICT-voorzieningen op peil te houden voor het onderwijs.

- *Algemene reserve*

De mutaties in de algemene reserve betreffen het resultaat over het betreffende jaar.

- *Voorzieningen*

- De dotaties en onttrekkingen aan de voorziening onderhoud zijn gebaseerd op de meerjaren onderhoudsplanning zoals die is opgesteld. In de loop van 2020 is regelgeving te verwachten met betrekking tot de omvang van de voorziening planmatig onderhoud.
- De voorziening jubilea zal als gevolg van het tegengestelde effect van het dalende personeelsbestand en het stijgende aantal dienstjaren naar verwachting op hetzelfde niveau blijven.
- In 2018 is een voorziening voor langdurig zieken aangelegd, indien per balansdatum SPO Condor bekend is met langdurig ziek personeel.
- In 2019 is een voorziening DIOM (voorheen bapo) aangelegd ter dekking van opgebouwde rechten.

Kasstroomoverzicht	Realisatie	conform meerjarenbegroting		
<i>Kasstroom uit operationele activiteiten</i>	2019	2020	2021	2022
Resultaat baten en lasten	-163.079	-146.125	-105.125	-105.125
<i>Aanpassingen voor</i>				
Afschrijvingen	404.503	380.665	324.567	290.124
Mutaties voorzieningen	133.052	8.607	122.871	-57.125
Totaal	537.555	389.272	447.438	232.999
<i>Veranderingen in werkkapitaal</i>				
Kortlopende vorderingen	-73.342	0	0	0
Kortlopende schulden	328.261	0	0	0
Totaal	254.919	0	0	0
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>	629.395	243.147	342.313	127.874
Ontvangen interest	187	0	0	0
Betaalde interest	-2.861	-2.875	-2.875	-2.875
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-2.674	-2.875	-2.875	-2.875
<i>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>				
Investerings materiële vaste activa	-170.195	-319.325	-102.850	-67.000
Desinvesteringen materiële vaste activa	0	0	0	0
Toename/Afname overige financiële vaste	-31.952	0	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-202.147	-319.325	-102.850	-67.000
<i>Toename/Afname liquide middelen</i>	424.574	-79.053	236.588	57.999
Eindstand liquide middelen	2.864.681	2.140.503	2.377.091	2.435.090
Beginstand liquide middelen	2.440.107	2.219.556	2.140.503	2.377.091
Toename/Afname liquide middelen	424.574	-79.053	236.588	57.999

De liquiditeit van SPO Condor is en blijft ruim voldoende. Als afgeleide van de meerjarenbegroting zijn de handhaving van de personele formatie en het investeringsbeleid van invloed op de kasstromen. De in 2020 te nemen beleidsmaatregelen zullen van invloed worden op de hier getoonde liquiditeitsposities.

8.5.6 Aantallen leerlingen en personele bezetting

	2019	2020	2021	2022
Aantal leerlingen 1 oktober	1.752	1.718	1.697	1.688
Personele bezetting per 31 december				
fte's per functiegroep				
Bestuur/management	1,0	1,0	1,0	1,0
Personeel primair proces (incl. schooldirecties)	118,0	115,6	110,7	109,0
Ondersteunend personeel	11,2	11,2	11,2	11,2
Totaal	130,2	127,8	122,9	121,2

8.5.7 Meerjaren Staat van baten en lasten

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Baten				
Rijksbijdragen	11.143.398	10.877.144	10.626.658	10.498.193
Overige overheidsbijdragen	48.712	44.400	44.796	45.196
Overige baten	237.061	199.329	67.885	68.739
Totaal baten	11.429.171	11.120.873	10.739.339	10.612.128
Lasten				
Personeelslasten	9.571.704	9.359.543	8.960.890	8.852.525
Afschrijvingen	404.503	365.665	324.567	290.124
Huisvestingslasten	878.851	814.931	823.086	831.318
Overige lasten	737.192	726.859	735.921	743.286
Totaal lasten	11.592.250	11.266.998	10.844.464	10.717.253
Financieel	-2.674	-2.875	-2.875	-2.875
Resultaat	-165.753	-149.000	-108.000	-108.000

Opmerking:

- De voornaamste factor voor wat betreft de inkomsten en de personele lasten zijn de ontwikkelingen in de leerlingenaantallen en de daartoe te nemen maatregelen.
- De schoolgebouwen en -terreinen zijn juridisch, doch niet economisch in eigendom van de Stichting Primair Onderwijs Condor.
- Beleid: de meerjarenbegroting is gebaseerd op handhaving van de huidige personele formatie, rekening houdend met het natuurlijk verloop, exclusief de flexibele schil. In 2020 worden nadere beleidsmaatregelen genomen ten aanzien van de periode 2021-2024, waarbij terugdringen van tijdelijke dienstverbanden en mogelijk (gedwongen) ontslagen, als ook vrijwillige ontslagname in kaart gebracht worden, ter dekking van de jaarbegrotingen.
- De financiële kengetallen geven een degelijk en gezond beeld van de financiële posities van SPO Condor. Zie de bijlagen voor de meerjaren financiële kengetallen.

8.6 Interne risicobeheersings- en controlesystemen

Zoals hiervoor al is aangegeven is het grootste risico de komende jaren voor SPO Condor de krimp in de leerlingenaantallen en de daaraan gekoppelde bekostiging. Binnen de Stichting wordt per school, mede op basis van jaarlijks bijgestelde prognoses en meerjaren onderhoudsplanning en investeringsplan een meerjarenbegroting opgesteld die deze risico's (per school) in beeld brengt. Bij eventuele boventalligheid op schoolniveau vindt overplaatsing plaats. Bij resterende boventalligheid op stichtingsniveau, na natuurlijk verloop, worden boventalligen in de vaste invallerspooi geplaatst. Jaarlijks wordt dit vastgelegd in het bestuursformatieplan.

8.6.1 Interne controle

De budgetbewaking geschiedt in eerste instantie door de directeurs. Zij bewaken vooraf of uitgaven nog passen binnen de begroting. Voor investeringen die de meerjaren investeringsplannen overschrijden moet toestemming vooraf worden gevraagd aan de directeur-bestuurder.

Periodiek worden rapportages opgesteld over het verloop van het resultaat gedurende het jaar ten opzichte van de begroting. Vanaf augustus bevatten deze rapportages tevens een raming van het resultaat tot en met einde van het boekjaar. Deze rapportages worden op schoolniveau besproken met de directeur-bestuurder. Rapportages op stichtingsniveau zijn een vast agenda-onderdeel van de Raad van Toezicht.

Daarnaast wordt de informatie uit deze overzichten gebruikt om afwijkingen te signaleren en om tijdig te kunnen ingrijpen. De huisaccountant heeft tevens tijdens de controle oog voor eventuele risico's. Deze worden gerapporteerd en indien mogelijk wordt hierop actie ondernomen.

8.6.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden

Risico		Acties / Bevindingen
a.	Afname van het aantal leerlingen	Krimp personeelsbestand en beheersing overige kosten, conform de (meerjaren-) begroting.
b.	Kostenremanentie <i>Kosten dalen niet evenredig met de daling van de leerlingenaantallen</i>	Aanscherpen managementrapportages en kostenbeheersing in de begrotingen.
c.	Onderhoud Aanstaande regelgeving (componenten-methode) inzake het aanhouden van een onderhoudsvoorziening	Het exacte bedrag van de extra dotatie aan de voorziening is nog niet bekend; naar verwachting zal dit voor SPO Condor € 700K bedragen. De in de kadernota gestelde kaders behoeven dan aanpassingen vanwege verschuiving tussen vermogensposities.
d.	Lerarentekort - Fysiek lerarentekort - Niet-reguliere loonstijging	- Inmiddels is een subsidie geworven om in regionaal verband dit tekort op te lossen. - Naar verwachting heeft dit een negatief effect op de GPL.
e.	Leermiddelen en licenties Als gevolg van digitalisering en de monopoliepositie van uitgevers wordt SPO Condor geconfronteerd met een lastenverzwaring in methodische- en licentiekosten	In de huidige bekostigingsmethodieken is het onmogelijk om de materiële instandhouding te financieren met de MI-bekostiging. Vooralsnog hebben de materiële tekorten gevolgen voor de personele formaties.
f.	Nieuwe bekostigingssystematieken Er zijn herzieningen van deze systematieken te verwachten	Na definitieve besluitvorming zullen de consequenties voor SPO Condor geïnventariseerd worden.
g.	Wet- en regelgeving	Toekomstige wijzigingen van huidige wet- en regelgeving veroorzaken afwijkingen tussen begrotingen en realisaties en zijn daarmee een uiterst lastig te beheersen risico.
h.	Leegstand Vanwege de daling van leerlingenaantallen is er leegstand van lokalen te verwachten	Leegstaande lokalen worden voor zover mogelijk verhuurd.
i.	Investerings In het kader van krimp impliceren investeringen lange termijn risico's voor het procentuele aandeel van de afschrijvingslasten in de exploitatie	De systematiek van de investeringsbegroting wordt verfijnd, waarbij de basiskwaliteitsvoorziening (op niveau houden van leermiddelen en leeromgeving) uitgangspunt is.

Coronacrisis

Eind februari 2020 is Nederland, evenals veel andere landen binnen Europa en de rest van de wereld opgeschrikt door intrede van het Coronavirus. Dit virus heeft tot op heden geleid tot grote gezondheids-, maatschappelijke en financiële problemen in Nederland. De agressiviteit waarmee het virus in de vorm van besmettingen om zich heen grijpt vanaf 27 februari is er een die zijn weerga niet kent en waar de gevolgen nog niet volledig van zijn te overzien. Een van de ingrijpende maatregelen die de regering noodgedwongen heeft moeten nemen is het sluiten van alle scholen, dus ook die voor primair onderwijs, gedurende een periode van - zoals voor dit moment bekend is - tot en met de meivakantie 2020.

Voorzover nu, bij opstelling van dit verslag bekend en te overzien is, zal de coronacrisis voor SPO Condor (nog) niet leiden tot verstrekende (personele en materiële) gevolgen. Ook al was er in de aanloop, vóór dat duidelijk werd dat ook Nederland in de greep was van het virus, voor SPO Condor al sprake van een verhoogd ziekteverzuim als gevolg van milde verkoudheidsverschijnselen. In voorkomende gevallen werd al geadviseerd om thuis te blijven. Ten aanzien van de materiële kosten verwachten we op dit moment ook geen grote risico's. De noodzakelijke aanschaf van nieuwe chromebooks voor het thuisonderwijs online dient zich mogelijk nog aan.

SPO Condor verwacht extra kosten te moeten maken om haar scholen 'overeind' te houden voor de uitvoering van het onderwijs op afstand en de (verplichte) noodopvang. Dit, in combinatie met het aantal te verwachten zieken, zal leiden tot inzet van invallers.

8.6.3 Ziekteverzuim

SPO Condor onderneemt activiteiten om het ziekteverzuim terug te dringen. Hierover is overleg met het vervangingsfonds en de arbodienst.

8.6.4 Onderhoud

Er is nieuwe regelgeving te verwachten aangaande het aanhouden van een voorziening voor groot onderhoud. Met name de wijze van doteren aan zo'n voorziening staat ter discussie. Met ingang van 2020 zal er een werkwijze gehanteerd moeten worden die aansluit bij de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving. SPO Condor heeft in 2018 en 2019 de onderhoudsplannen geactualiseerd en zal naar aanleiding van de nieuwe regelgeving een visie ontwikkelen op het gewenste dotatiebeleid voor de komende jaren (2021 e.v.).

9 Doelmatigheid

SPO Condor neemt in het beleid voortdurend de doelmatigheid, effectiviteit en efficiency als bepalende factoren in overweging en daartoe worden toetsingscriteria geformuleerd. Meer specifiek hanteert SPO Condor de volgende instrumenten:

- **Kadernota**

In 2018 heeft SPO Condor een kadernota opgesteld: zie § 8.5.4. Voor een periode van vijf jaren wordt deze nota gehanteerd bij de begrotingsopstellingen en de verantwoordingen in de jaarverslaggeving.

- **Personeel**

Tijdens de bilaterale overleggen, formatiebesprekingen, MT-vergaderingen en studiedagen komen diverse aspecten van HRM aan de orde als ook de kwaliteit van het onderwijzend en onderwijsondersteunend personeel. Zie hoofdstuk 4 voor het personele beleid in dezen. De afstemming tussen financiën en opbrengsten zullen (nog) meer aandacht krijgen.

- **ICT/OLP**

De verbinding tussen onderwijskwaliteit en de inzet van ICT en leermiddelen is voortdurend in ontwikkeling. De financiering van de digitalisering van het onderwijs blijft achter in de bekostiging. Derhalve is het noodzakelijk om de relatie tussen digitalisering en opbrengsten goed in kaart te brengen.

- **Onderhoud**

In 2018 is een gedetailleerde onderhoudsbegroting opgesteld voor de komende twintig jaren op basis van een inventarisatie van de kwaliteit van de schoolpanden. Duurzaamheid is een belangrijk uitgangspunt hierbij. De wijze van aanhouden van een voorziening voor onderhoud staat in 2020 ter discussie: zie § 8.6.4.

- **Passend Onderwijs**

SPO Condor werkt in 2020 verder aan een meer gedetailleerde vertaalslag van financiën naar leerlingondersteuning. Zo worden onder andere de kosten van verwijzing naar SBO en SO afgezet tegen de opbrengsten van ondersteuning in de groep in het regulier onderwijs.

- **Benchmarking**

SPO Condor ontvangt als lid van de Mosa-coöperatie (zie § 2.4) de benchmarkdata van de aangesloten besturen. In de beleidsoverwegingen laat SPO Condor zich in een aantal gevallen leiden door deze data. Ook van Van Ree Accountants ontvangt SPO Condor jaarlijks een benchmarkrapport waarin SPO Condor wordt vergeleken met alle besturen die klant zijn bij Van Ree.

10 Financiële kengetallen 2019

- *Solvabiliteit*

De solvabiliteit 1 bedraagt ultimo 2019 61,4%. Voor SPO Condor ligt de streefwaarde tussen 25% en 35%. De solvabiliteit 2, waarvoor de streefwaarde ligt tussen 40% en 50%, is 77,0% ultimo 2019. De huidige solvabiliteit is daarmee meer dan voldoende.

- *Liquiditeit*

De liquiditeit van de stichting ultimo 2019 bedraagt deze 291,4%. Als ondergrens voor de liquiditeit hanteert SPO Condor de norm van 100% waarmee de liquiditeit einde verslagjaar ruimschoots voldoende is.

- *Weerstandvermogen*

Het weerstandvermogen 1 bedraagt ultimo 2019 28,7% en ligt daarmee binnen de grenzen van de streefwaarde. Het weerstandvermogen 2 bedraagt 13,8% en ligt onder de streefwaarde maar herstelt zich in de toekomst.

- *Kapitalisatiefactor*

Het weerstandvermogen wordt ook wel weergegeven door de kapitalisatiefactor. Daarbij wordt het balanstotaal minus de boekwaarde van gebouwen gedeeld door de totale baten. Voor SPO Condor bedraagt deze ratio 45,8% ultimo 2019; de streefwaarde ligt tussen 30% en 35%.

- *Rentabiliteit*

De rentabiliteit ligt onder de streefwaarde vanwege onttrekkingen aan de reserves. De exploitaties berekend exclusief de onttrekkingen zijn sluitend.

11 Treasuryverslag

Het beleid is erop gericht om het vermogen van de stichting zoveel mogelijk waardevast te houden; aangroei zoveel mogelijk en tenminste gelijk aan de inflatie. Jaarlijks wordt gekeken naar de mogelijkheden van beleggen van het vrije vermogen.

Per ultimo 2019 houdt SPO Condor geen beleggingen aan. Jaarlijks uitgebreid overleg met adviseurs van de Rabobank resulteert vooralsnog in het niet (opnieuw) beleggen of belenen van de vrije liquiditeiten.

Beek-Ubbergen, mei 2020

drs. ing. H.H.J. Manders
directeur-bestuurder

12 Financieel jaarverslag

A Grondslagen van de jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De in de jaarrekening opgenomen bedragen luiden in hele euro's.

Vergelijkende cijfers

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers opgenomen van het voorgaande jaar, alsmede de cijfers van de meest recente, vastgestelde versie van de begroting van het verantwoordingsjaar.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs onder aftrek van eventuele investeringssubsidies, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde.

Er wordt afgeschreven vanaf de maand volgend op de maand van investeren. Investeringskosten onder de € 1.000 worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen is in handen van de gemeente en het juridisch eigendom berust bij het schoolbestuur.

Het bestuurskantoor is gevestigd Lindestraat 25 te 6573 XA Beek-Ubbergen.

Kosten van periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen. Als gevolg van de overheveling van de verplichtingen voor buitenonderhoud van de Gemeente naar het schoolbestuur is in 2015 begonnen met de vorming van een voorziening groot onderhoud. In deze voorziening zijn in 2015 de middelen gestort die van de Gemeente en OCW ontvangen zijn voor groot onderhoud.

Financiële vaste activa

De effecten (beleggingsportefeuille) worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde op balansdatum. De marktwaarde is een representatie van de geamortiseerde kostprijs. Bij obligaties wordt als ondergrens de nominale waarde gehanteerd. De hier opgenomen effecten hebben een looptijd van langer dan een jaar. Effecten die binnen het tijdbestek van een jaar worden afgelost zijn opgenomen onder de vlottende activa.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor het risico van oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bestuur en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene reserve

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan en waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verplichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. Eveneens worden voorzieningen gevormd voor verliezen die naar waarschijnlijkheid in de toekomst zullen worden geboekt maar die voortkomen uit risico's die op balansdatum aanwezig zijn. Voorzieningen kunnen worden gevormd ter egalisatie van kosten waarbij een deel van de in de toekomst te verwachten uitgaven zijn oorsprong heeft voor balansdatum.

Voorziening onderhoud

Ingaande 2015 is de zorgplicht voor buitenonderhoud aan de schoolgebouwen overgeheveld van gemeenten aan schoolbesturen. Gelet op het voorspelde onregelmatige verloop van de uitgaven voor buitenonderhoud door de jaren heen worden met ingang van 2015 de onderhoudsuitgaven voor buitenonderhoud geëgaliseerd via een onderhoudsvoorziening. De dotatie aan deze voorziening in het eerste jaar vindt plaats op basis van de normbedragen in de Rijkvergoeding voor onderhoud. Het normbedrag wordt ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2018 als beste schatting beschouwd voor de gemiddelde kosten van buitenonderhoud in de komende jaren. De werkelijke kosten voor buitenonderhoud zijn in zijn geheel ten laste van de voorziening gebracht.

Inzake de verplichting conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) om bij de vorming van de voorziening onderhoud uit te gaan van het gelijkmatig opbouwen van de voorziening groot onderhoud per gebouw én per onderhoudscomponent tussen de momenten van het uitvoeren van het groot onderhoud (onderhoudscyclus), maakt SPO Condor in 2018 nog gebruik van de overgangsregeling zoals verwoord in de RJO artikel 4 lid 1c.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea is gevormd ter dekking van de kosten van jubileumgratificaties die op grond van de CAO dienen te worden betaald. Uitgangspunt voor de berekening van de opbouw van de voorziening is het vaste bedrag van € 1.050 (Voor 2018 € 1.000) per FTE per ultimo van het jaar.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar en zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Rijksbijdragen OCW

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door gemeenten of provincie. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personele lasten

Onder de personele lasten worden de lasten opgenomen van de personeelsleden die in dienst zijn van de rechtspersoon, alsmede de overige personele lasten die betrekking hebben op o.a. het inhuren van extra personeel, scholingskosten, bedrijfsgezondheidszorg.

Afschrijvingen

Afschrijfpercentages activa	Percentage
Gebouwen	2,50%
Meubilair	5,00%
Leermiddelen	12,50%
Inventaris en apparatuur	10,00%
ICT-apparatuur	20,00%

Pensioenverplichtingen

Stichting Primair Onderwijs Condor heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting Primair Onderwijs Condor.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand per 31 december 2019 is de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,8 % (bron: website www.abp.nl, d.d. 24-01-2020). De beleidsdekkingsgraad bedraagt in 2019 95,8 %. Gedurende het kalenderjaar 2019 is een gemiddelde dekkingsgraad behaald van 95,8 %. Stichting Primair Onderwijs Condor heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting Primair Onderwijs Condor heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. Effecten worden als liquide gezien indien deze als vlottend actief worden verantwoord.

Ontvangen interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen is opgenomen onder de operationele activiteiten.

B Balans (na resultaatbestemming)

Balans		
	31-12-2019	31-12-2018
Activa	€	€
Vaste activa		
Materiële vaste activa	1.724.624	1.958.932
Financiële vaste activa	55.656	23.704
	1.780.280	1.982.636
Vlottende activa		
Vorderingen	776.233	702.891
Effecten	0	0
Liquide middelen	2.864.681	2.440.107
	3.640.914	3.142.998
Totaal activa	5.421.194	5.125.634

Balans		
	31-12-2019	31-12-2018
Passiva		€
Eigen vermogen	3.328.505	3.494.258
Voorzieningen	843.117	710.065
Kortlopende schulden	1.249.572	921.311
Totaal passiva	5.421.194	5.125.634

C Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten over 2019			
	Realisatie 2019	Begroot 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Baten			
Rijksbijdragen	11.143.398	10.573.026	10.725.636
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	48.712	48.400	30.126
Overige baten	237.061	168.917	346.432
Totaal baten	11.429.171	10.790.343	11.102.194
Lasten			
Personeelslasten	9.571.704	9.166.328	9.480.201
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	404.503	345.675	380.193
Huisvestingslasten	878.851	853.476	912.213
Overige lasten	737.192	736.689	731.163
Totaal lasten	11.592.250	11.102.168	11.503.770
Saldo baten en lasten	-163.079	-311.825	-401.576
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	187	2.000	7.954
Rentelasten en soortgelijke kosten	-2.861	-3.175	-4.238
Resultaat	-165.753	-313.000	-397.860
Terug te betalen bekostiging 2019 in 2020	-24.416	0	0
Ontvangen baten CAO-compensatie; kosten in 2020	-275.000	0	0
Resultaat zonder CAO-effecten	-465.169	-313.000	-397.860

D Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht		
	2019	2018
	€	€
<i>Kasstromen uit operationele activiteiten</i>		
Saldo baten en lasten	-163.079	-401.576
<i>Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:</i>		
Aanpassingen voor afschrijvingen	404.503	380.193
Toename van voorzieningen	133.052	146.038
Totaal aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat	537.555	526.231
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>		
Afname/Toename van kortlopende vorderingen	-73.342	258.841
Toename/Afname van kortlopende schulden	328.261	-165.067
Totaal veranderingen in werkkapitaal:	254.919	93.774
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	629.395	218.429
Ontvangen interest	187	7.954
Betaalde interest	-2.861	-4.238
Kasstroom uit operationele activiteiten	-2.674	3.716
<i>Kasstromen uit investeringsactiviteiten</i>		
Investerings in materiële vaste activa	-170.195	-454.096
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
Toename/Afname overige financiële vaste activa	-31.952	76.456
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-202.147	-377.640
Toename/Afname van liquide middelen	424.574	-155.495
Eindstand liquide middelen	2.864.681	2.440.107
Beginstand liquide middelen	2.440.107	2.595.602
Toename/Afname van liquide middelen	424.574	-155.495

E Toelichting bij de balans

Materiële vaste activa	Gebouwen & terreinen	Meubilair	Leermiddel-en (PO)	ICT en apparatuur	Totaal
Stand begin periode	€	€	€	€	€
Verkrijgingswaarde	349.980	1.214.222	615.712	1.255.173	3.435.087
Cumulatieve afschrijving	-161.507	-475.735	-314.198	-524.715	-1.476.155
Materiële vaste activa begin periode	188.473	738.487	301.514	730.458	1.958.932
Verloop gedurende periode					
Investeringsen	0	19.046	11.606	139.543	170.195
Desinvesteringen	0	-19.027	-43.936	-106.112	-169.075
Afschrijvingen	-6.691	-81.805	-74.055	-241.952	-404.503
Afschrijving desinvesteringen	0	19.027	43.936	106.112	169.075
Mutatie gedurende periode	-6.691	-62.759	-62.449	-102.409	-234.308
Stand einde periode					
Verkrijgingswaarde	349.980	1.214.241	583.382	1.288.604	3.436.207
Cumulatieve afschrijvingen	-168.198	-538.513	-344.317	-660.555	-1.711.583
Materiële vaste activa einde periode	181.782	675.728	239.065	628.049	1.724.624
Afschrijvingspercentage	2,50%	5%	12,50%	10%-20%	

Per 01-01-2019 volledig afgeschreven activa welke niet meer in gebruik zijn in 2019 zijn als desinvestering afgeboekt.

Financiële vaste activa	Balans waarde 31-12-2018	Mutatie	Resultaat 2019	Balans waarde 31-12-2019
Vordering UWV	23.704	31.952	0	55.656
Totaal financiële vaste activa	23.704	31.952	0	55.656

Vlottende activa

Vorderingen	31-12-2019	31-12-2018
<i>Vorderingen</i>	€	€
Debiteuren	77.361	82.633
Ministerie OC en W (betaalritme lumpsum)	476.690	485.302
Huisvesting De Komeet	15.328	3.429
Stromenland Passend Onderwijs	37.648	0
Project Groener schoolplein	33.567	0
Voorraad tablets	0	1.088
Overlopende posten	0	0
Nog te ontvangen bedragen	13.912	22.062
Subtotaal vorderingen	654.506	594.514
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	121.727	108.377
Overlopende activa	121.727	108.377
Totaal vorderingen	776.233	702.891

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar. Het vormen van een voorziening wegens oninbaarheid is niet nodig.

Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Bestuursrekeningen	2.660.598	2.327.886
School inzake-bankrekeningen	204.001	112.107
Kassen	82	114
Totaal liquide middelen	2.864.681	2.440.107

De liquide middelen opgenomen onder de bestuursrekeningen staan volledig ter vrije beschikking van Stichting Primair Onderwijs Condor.

Eigen vermogen	31-12-2018	Resultaat	Overige	31-12-2019
	€	€	€	€
Algemene reserve	3.494.258	-465.169	0	3.029.089
Bestemmingsreserve personeel	0	299.416	0	299.416
Totaal eigen vermogen	3.494.258	-165.753	0	3.328.505

Het resultaat over 2019 wordt bestemd zoals hierboven weergegeven.

Voorzieningen	31-12-2018	Dotaties	Onttrekkingen	31-12-2019
	€	€	€	€
Voorziening onderhoud	554.935	161.624	-45.992	670.567
Voorziening jubilea	129.230	23.497	-14.292	138.435
Voorziening DIOM	0	34.115	0	34.115
Voorziening langdurig zieken	25.900	0	-25.900	0
Totaal voorzieningen	710.065	219.236	-86.184	843.117

Voorziening onderhoud	
	€
Begin van de periode	554.935
Dotaties	161.624
Onttrekkingen	-45.992
Einde van de periode	670.567
Kortlopend deel < 1 jaar	38.102
Langlopend deel > 1 jaar	632.465

De voorziening onderhoud is in gebruik ter egalisatie van onderhoudskosten in de loop der jaren.

Voorziening jubilea	
	€
Begin van de periode	129.230
Dotaties	23.497
Onttrekkingen	-14.292
Einde van de periode	138.435
Kortlopend deel < 1 jaar	15.000
Langlopend deel > 1 jaar	123.435

De voorziening jubilea betreft de verplichtingen aan personeel uit hoofde van jubilea.

Voorziening DIOM	
	€
Begin van de periode	0
Dotaties	34.115
Onttrekkingen	0
Einde van de periode	34.115
Kortlopend deel < 1 jaar	17.500
Langlopend deel > 1 jaar	16.615

De voorziening DIOM betreft de verplichtingen aan personeel uitgespaarde DIOM rechten.

Voorziening langdurig zieken	
	€
Begin van de periode	25.900
Dotaties	0
Onttrekkingen	-25.900
Einde van de periode	0
Kortlopend deel < 1 jaar	0
Langlopend deel > 1 jaar	0

De voorziening langdurig zieken betreft de verplichtingen aan personeel uit hoofde van ziekte.

Kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2018
<i>Kortlopende schulden</i>	€	€
Crediteuren	81.905	42.972
Belastingen en sociale premies	402.022	373.406
Schulden terzake van pensioenen	127.719	105.266
Lonen en salarissen	3.624	4.321
Nog te betalen vakantie-uitkering	301.883	286.400
Passend onderwijs	18.361	0
Energie	17.657	0
Accountant	5.765	5.870
Oosterpoort	11.144	20.000
Vandalisme	2.481	0
Bankkosten	430	1.463
Participatiefonds	0	5.000
Fluvius	0	19.709
Nog te betalen bedragen	1.962	2.589
Kortlopende schulden exclusief overlopende passiva sub totaal	974.953	866.996
<i>Overlopende passiva</i>		
Vooruitontvangen bedragen overige	9.526	9.868
Nog te besteden projectsubsidies	265.093	44.447
Overlopende passiva	274.619	54.315
Totaal kortlopende schulden	1.249.572	921.311

F Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Huur

De huurovereenkomst van het bestuurskantoor is destijds aangegaan voor de duur van vijf jaar, ingaande op 1 oktober 2012 en lopende tot en met 30 september 2017. Deze overeenkomst is vervolgens stilzwijgend voor een aansluitende perioden van telkens vijf jaar, met een opzegtermijn van één jaar verlengd. De huidige huurtermijn loopt derhalve tot 30 september 2022. De huur bedraagt op jaarbasis circa € 19.000.

G Model E Verbonden partijen

Verbonden partij met belang in bevoegd gezag 01-01-2019 t/m 31-12-2019				
Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten	Deelname-percentage
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Stroomland	Stichting	Nijmegen	4	
Coöperatieve Mosagroep U.A.	Coöperatie	Cuijk	4	8,46
CPV Ingenium U.A.	Coöperatie	Cuijk	4	7,15

H Toelichting op staat van baten en lasten

In onderstaande opstellingen treft u een vergelijking tussen het in 2019 gerealiseerde resultaat en de begroting, en het resultaat van 2018. De begroting 2019 is door de bevoegd gezag vastgesteld in haar vergadering van 27-05-2020.

Rijksbijdragen	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
<i>Rijksbijdragen OCW/EZ</i>	€	€	€
Personele lumpsum	7.255.581	6.911.524	7.129.493
Vergoeding OCW achterstandsmiddelen	4.229	8.490	0
Materiële instandhouding	1.445.521	1.438.950	1.446.024
Prestatiebox	352.018	344.373	336.949
P&A budget	1.579.337	1.490.372	1.329.961
Overige bijdrage ministerie	13.725	0	16.907
Bekostiging impulsgebieden	2.377	0	6.274
Subsidie studieverlof	11.186	0	32.953
<i>Rijksbijdragen OCW/EZ</i>	<i>10.663.974</i>	<i>10.193.709</i>	<i>10.298.561</i>
Doorbetalen Rijksbijdragen	479.424	379.317	427.075
<i>Inkomenoverdracht rijksbijdragen</i>	<i>479.424</i>	<i>379.317</i>	<i>427.075</i>
Rijksbijdragen	11.143.398	10.573.026	10.725.636

Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Vergoeding gymzalen	47.092	48.400	28.496
Vergoeding schoolzwemmen	1.620	0	1.630
Overheidsbijdragen en -subsidies	48.712	48.400	30.126

Overige baten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
<i>Opbrengst verhuur</i>			
Baten verhuur medegebruik	74.122	60.643	65.508
Opbrengst verhuur	74.122	60.643	65.508
<i>Detachering personeel</i>			
Detacheringen inkomsten	85.885	85.864	75.112
Detachering personeel	85.885	85.864	75.112
<i>Sponsoring</i>			
Sponsoring	4.146	1.100	5.063
Sponsoring	4.146	1.100	5.063
<i>Ouderbijdragen</i>			
Bijdrage ouders	26.713	16.305	38.339
Bijdrage overblijven	0	0	10.111
Ouderbijdragen	26.713	16.305	48.450
<i>Overige</i>			
Overige personele baten	42.861	0	100.021
Overige baten	3.334	5.005	52.278
Overige	46.195	5.005	152.299
Overige baten	237.061	168.917	346.432

Personeelslasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
<i>Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten</i>			
<i>Lonen en salarissen</i>			
Lonen en salarissen	6.371.303	8.832.998	6.830.036
Salariskosten tlv vervangingsfonds	447.277	0	0
Lonen en salarissen	6.818.580	8.832.998	6.830.036
<i>Sociale lasten</i>			
Sociale lasten	993.056	0	936.046
Sociale lasten	993.056	0	936.046
<i>Premies Participatiefonds</i>			
Premies Participatiefonds	254.411	0	315.585
Premies Participatiefonds	254.411	0	315.585
<i>Premies Vervangingsfonds</i>			
Premie vervangingsfonds	14.040	0	13.200
Premies Vervangingsfonds	14.040	0	13.200
<i>Pensioenlasten</i>			
Pensioenlasten	1.126.398	0	934.948
Pensioenlasten	1.126.398	0	934.948
Lonen en salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	9.206.485	8.832.998	9.029.815

<i>Overige personele lasten</i>			
<i>Dotaties personele voorzieningen</i>			
Dotatie voorziening BAPO	0	0	25.900
Dotatie voorziening DIOM	34.115	0	0
Dotatie voorziening jubilea	22.970	16.904	14.658
Dotaties personele voorzieningen	57.085	16.904	40.558
<i>Lasten personeel niet in loondienst</i>			
Kosten inleen personeel	160.164	61.500	337.210
Kosten inleen VP	138.869	0	0
Lasten personeel niet in loondienst	299.033	61.500	337.210
<i>Overige</i>			
Scholingskosten/nascholing	181.120	202.626	141.588
Kosten arbodienst en BGZ	17.148	15.000	17.062
Reis-en verblijfskosten	18.775	14.850	19.746
Vrijwilligersvergoeding	10.267	11.950	17.390
Overige personeelskosten	36.964	154.400	61.086
Kantine kosten	25.021	25.100	21.269
Wervingskosten personeel	2.166	5.000	5.470
Overige	291.461	428.926	283.611
Overige personele lasten	647.579	507.330	661.379
<i>Ontvangen vergoedingen</i>			
Vergoedingen uit het Vervangingsfonds	-204.310	-100.000	-118.899
Overige uitkeringen die personeelslasten verminderen	-78.050	-74.000	-92.094
Ontvangen vergoedingen	-282.360	-174.000	-210.993
Personeelslasten	9.571.704	9.166.328	9.480.201

Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Gebouwen en terreinen	6.691	8.749	6.690
Meubilair	81.805	61.654	86.742
Afschrijvingskosten ICT en apparatuur	206.894	172.972	174.912
Onderwijsleerpakket	74.055	74.357	81.177
Machines	8.791	8.792	8.792
Inventaris en apparatuur	26.267	19.151	21.880
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	404.503	345.675	380.193

Huisvestingslasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
Huur/medegebruik	28.690	27.980	45.817
Huur sportaccomodaties	44.360	51.830	39.518
Dotatie voorziening groot onderhoud	161.624	161.624	172.671
Binnenonderhoud gebouwen	88.398	111.364	82.122
Onderhoud wensen	5.002	7.874	4.420
Onderhoud contracten	39.536	0	1.939
Onderhoud nieuwe voorzieningen	11.477	0	35.764
Beveiliging	9.756	1.000	26.489
Klein onderhoud / Inventaris	27.326	7.300	19.103
Tuinonderhoud	14.981	200	25.514
Schoonmaakkosten	238.205	264.697	279.792
Overige schoonmaakkosten	34.038	30.150	30.926
Energie en Water	146.269	165.455	119.607
Heffingen	29.189	24.002	28.531
Huisvestingslasten	878.851	853.476	912.213

Overige lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
	€	€	€
<i>Administratie- en beheerslasten</i>			
Kosten administratie	105.775	145.000	116.108
Accountantskosten	10.369	10.000	14.201
Bestuurskosten	287	750	1.132
Advieskosten	3.388	0	3.066
Administratie- en beheerslasten	119.819	155.750	134.507
<i>Inventaris en apparatuur</i>			
Onderhoud ICT en automatisering	79.200	65.000	75.101
Interne doorbelasting ICT kosten	0	14.404	0
Onderhoud ICT en automatisering	79.200	79.404	75.101
<i>Leer- en hulpmiddelen</i>			
Jeelo-activiteiten	25.996	25.500	22.949
Leermiddelen / verbruiksmateriaal	171.082	190.495	177.234
Kosten passend onderwijs	643	0	231
Kangoeroeklas-Plusklas	386	1.500	1.557
Mediatheek/bibliotheek	6.027	10.662	8.833
Licentiekosten onderwijs	150.920	110.500	113.548
Kopieerkosten	36.143	39.970	36.706
Leermiddelen / verbruiksmateriaal	391.197	378.627	361.058

<i>Overige</i>			
Kosten MR/OR	7.562	6.373	4.606
Verzekeringen	7.198	8.500	3.750
Culturele vorming	25.873	14.350	19.062
Telefoonkosten	7.981	11.925	12.467
Abonnementen/lidmaatschappen	28.452	24.045	31.165
Drukwerk	6.884	3.400	2.212
Schoolreis en sportdagen, vieringen	18.804	6.800	7.995
Schoolkamp	13.131	12.615	27.483
Leerlingonderzoeken	0	0	172
Testen en toetsen	10.685	15.350	17.820
Kantoorbenodigdheden	2.258	4.300	3.774
Representatiekosten	11.430	10.650	13.882
Kosten projecten	0	0	1.293
Overige kosten onderwijs	6.718	4.600	14.816
Telefoonkosten	146.976	122.908	160.497
Overige lasten	737.192	736.689	731.163

De accountantshonoraria zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Accountantshonoraria	Realisatie 2019	Realisatie 2018
	€	€
Onderzoek van de jaarrekening	10.369	9.482
Andere controleopdrachten	0	0
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controle diensten	0	4.719
Accountantshonoraria	10.369	14.201

Financiële baten en Lasten	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	187	2.000	7.954
Rentelasten en soortgelijke kosten	-2.861	-3.175	-4.238
Financiële baten en Lasten	-2.674	-1.175	3.716

I Model G Verantwoording subsidies

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule, beknopt gespecificeerd 01-01-2019 t/m 31-12-2019					
Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?
			€	€	
Studieverlof	DL/B/110284	13-08-2019	11.186	11.186	ja
Regionale aanpak lerarentekort	RAL19039	13-09-2019	210.411	210.411	nee
Totaal			221.597	221.597	
G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule 01-01-2019 t/m 31-12-2019					
Aflopend per ultimo verslagjaar					
Omschrijving	Kenmerk	Datum	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale kosten
			€	€	€
			0	0	0
			0	0	0
Totaal			0		0

J WNT verantwoording 2019 Condor

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. De WNT is van toepassing op Condor. Het voor Condor toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 138.000 (Bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, klasse C).

Deze klasseindeling is gebaseerd op de uitkomsten van de complexiteitsvragen die als volgt zijn vastgesteld:

Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal studenten	2
Gewogen aantal onderwijssoorten	1
Totaal aantal complexiteitspunten	7

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking. Tevens leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bedragen x € 1	H.H.J. Manders
Functiegegevens	Algemeen directeur/ Directeur- bestuurder *)
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01-31/12
Deeltijdfactor in fte	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	93.029
Beloningen betaalbaar op termijn	17.248
<i>Subtotaal</i>	110.277
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	138.378
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	

Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
--	--------

Gegevens 2018	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01-31/12
Deeltijdfactor 2018 (in fte)	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	91.809
Beloningen betaalbaar op termijn	14.847
<i>Subtotaal</i>	106.656
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	129.000
Totale bezoldiging 2018	106.656

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
J. Peters	Voorzitter raad van toezicht
S. Stommels	Lid raad van toezicht
H. Vanwesenbeek	Lid raad van toezicht
S. van Megen	Lid raad van toezicht

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

K Ondertekening

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening.

De Directeur-bestuurder van Stichting Primair Onderwijs Condor heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld in de vergadering van 27-5-2020.

De Raad van toezicht van Stichting Primair Onderwijs Condor heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld in de vergadering van 27-5-2020.

Ondertekening door de Directeur-bestuurder en de leden van de Raad van toezicht.

Ten blijke van de vaststelling en goedkeuring is de jaarrekening ingevolge artikel 19 lid 7 van de statuten ondertekend door de Directeur-bestuurder en de leden van de Raad van toezicht.

Directeur-bestuurder:

Was getekend

H.H.J. Manders
Voorzitter College van Bestuur

Raad van toezicht:

Was getekend

J. Peters
Voorzitter Raad van toezicht

Was getekend

S. Stommels
Lid Raad van toezicht

Was getekend

H. Vanwesenbeek
Lid Raad van toezicht

Was getekend

S. van Megen
Lid Raad van toezicht

4. Overige gegevens

Bestemming resultaat

Het saldo van de exploitatie van € -165.753 wordt bestemd zoals hieronder beschreven:

Naam reserve	Bedrag
	€
Algemene reserve	-465.169
Bestemmingsreserve personeel	299.416
Totaal exploitatieresultaat	-165.753

De algemene reserve na winstbestemming bedraagt € €3.029.089 en de bestemmingsreserve personeel € 299.416.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening die nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Toezicht van Stichting Primair Onderwijs Condor, stichting voor katholiek en protestants-christelijk onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Primair Onderwijs Condor, stichting voor katholiek en protestants-christelijk onderwijs te Beek-Ubbergen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Primair Onderwijs Condor, stichting voor katholiek en protestants-christelijk onderwijs op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Primair Onderwijs Condor, stichting voor katholiek en protestants-christelijk onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De Panoven 29A
4191 GW Geldermalsen
Postbus 241
4190 CE Geldermalsen

T (0345) 58 90 00
F (0345) 58 13 59
geldermalsen@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 30248615

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die

voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Geldermalsen, 28 mei 2020

Van Ree Accountants

Was getekend

J. Berkouwer MSc RA

Bijlagen

Bijlage 1

(On) Betaald (neven)functies van de leden van de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder

Raad van Toezicht

Jeroen Peters	Program Director & Researcher Master Advanced Nursing Practice Member Organizing Committee International Conference ICN NP/APN Bestuurslid Registratie Commissie Specialismen Verpleegkunde
Serge Stommels	Controller HAN Masterprogramma's & College van Bestuur Conservator LS Collectie Van Abbemuseum Voorzitter Kunstcommissie Beuningen
Suzanne van Megen	Jurist Royal Smit Transformers B.V.
Hanneke Vanwesenbeeck	Trajectbegeleider/Intern Begeleider Sint Maartenschool

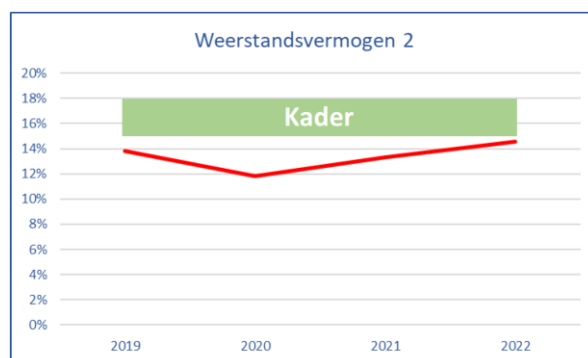
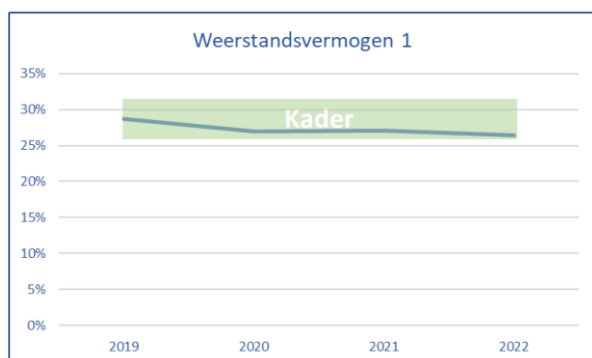
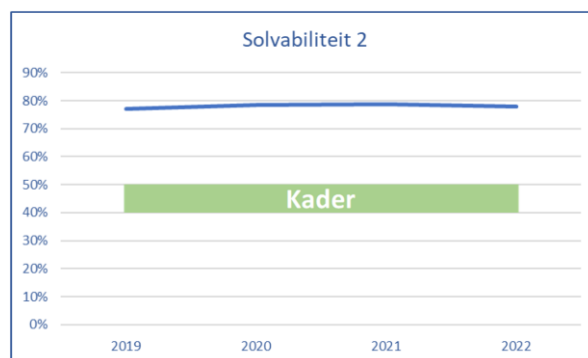
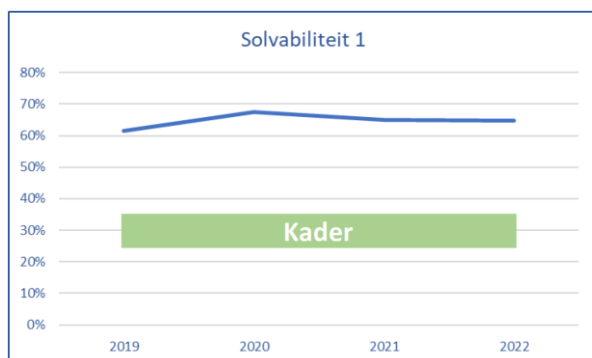
Directeur-bestuurder

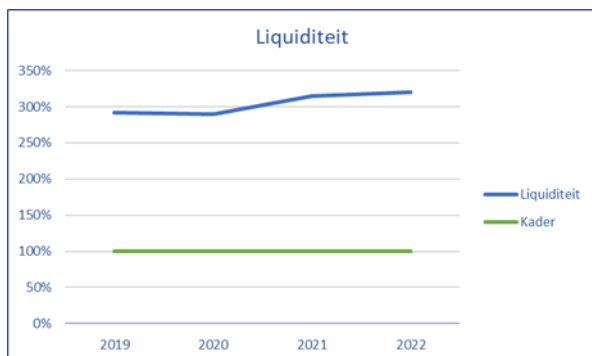
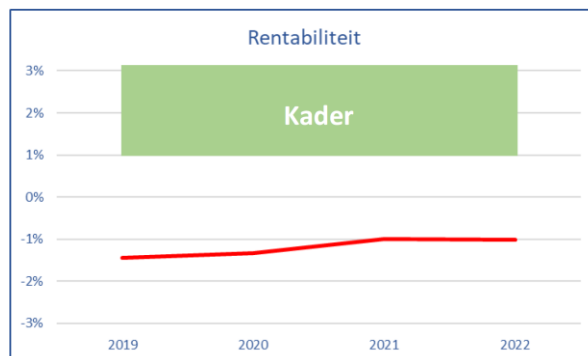
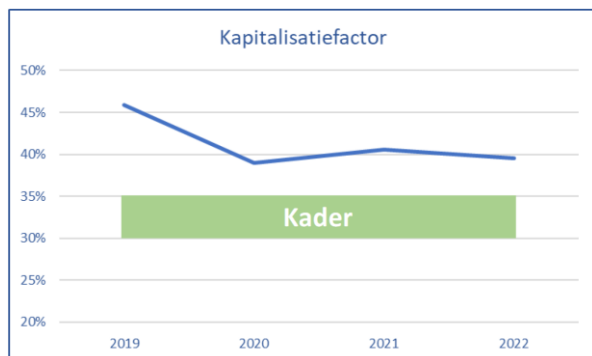
Marthijn Manders	Bestuurder Isendoorn College
------------------	------------------------------

Bijlage 2

1. Kengetallen in beeld

Bij de berekening van de ratio's is het eigen vermogen inclusief de bestemmingsreserve berekend.

2. Kengetallen

- Aantal leerlingen op 1 oktober, ongewogen

	4-7 jarigen	8<-jarigen	Totalen
2019	821	931	1.752
2020	820	898	1.718
2021	844	853	1.697
2022	873	815	1.688

• Financiële ratio's

	Realisatie 2019	2020	Begroot 2021	2022	KADER
Liquiditeit (current ratio)					
Vlottende activa	291,37%	289,69%	314,21%	320,22%	> 100%
Vlottende passiva					
Solvabiliteit 1					
Eigen vermogen x 100%	61,40%	67,49%	64,88%	64,86%	25% - 35%
Totaal vermogen					
Solvabiliteit 2					
Eigen vermogen + voorzieningen x 100%	76,95%	78,59%	78,66%	77,86%	40% - 50%
Totaal vermogen					
Weerstandvermogen 1					
Eigen vermogen	28,71%	27,00%	27,06%	26,37%	26% - 31%
Totale jaarlasten					
Weerstandvermogen 2					
Eigen vermogen - Materiële vaste activa	13,84%	11,81%	13,31%	14,55%	15% - 18%
Totale jaarlasten					
Rentabiliteit (excl. onttrekkingen reserves)					
Bedrijfsresultaat (gewone bedrijfsvoering)	-1,45%	-1,34%	-1,01%	-1,02%	> 1,0%
Totale baten					
Kapitalisatiefactor					
Balanstotaal - Boekwaarde gebouwen en terreinen	45,84%	38,98%	40,57%	39,56%	30% - 35%
Totale baten					

• Personele en materiële lasten versus totale lasten

	Realisatie 2019	2020	Begroot 2021	2022
personele lasten totale lasten	82,6%	83,1%	82,6%	82,6%
materiële lasten totale lasten	17,4%	16,9%	17,4%	17,4%

• Personele lasten per leerling

	Realisatie 2019	2020	Begroot 2021	2022
	€ 5.463	€ 5.448	€ 5.280	€ 5.244

• Rijksbijdragen per leerling

	Realisatie 2019	2020	Begroot 2021	2022
	€ 6.360	€ 6.331	€ 6.262	€ 6.219